

KELEIVIS
DARBO ŽMONIŲ LAIKRAŠTIS

Prenumerata Metams:

Amerikoje	\$3.00
Pietų Amerikoje	3.50
Kanadoje	3.50

Pusmetis:

Amerikoje	\$1.50
Pietų Amerikoje	1.75
Kanadoje	1.75

Apkeblintus laisvus klausite laisvą.
Kreipiantis su kokiais nors reikalais
adresuokite:

KELEIVIS
636 Broadway, So. Boston 27, Mass.

KELEIVIS

THE TRAVELER - - - - - LITHUANIAN WEEKLY

KELEIVIS
LITHUANIAN WEEKLY

Represents over 75,000 Lithuanians in
New England, and about 1,000,000
in the United States

**THE BEST ADVERTISING
MEDIUM**

Advertising Rates
on Application

KELEIVIS
636 Broadway, So. Boston 27, Mass.

NO. 35.

Keleivio Telefonas:
SO 8-3071

SO. BOSTON, RUGSĖJO-SEPTEMBER 1 D., 1948.

"Entered as Second Class Matter" February 23, 1905, at the Post Office at Boston, Mass., under the Act of March 3, 1879.

Atskiro Numerio
Kaina 7 centai

43 METAI

Keturi Didieji Maskvoj Susitarę Dėl Berlyno

Po Devynių Pasimatymų "Berlyno Klausimas" Išspręstas
— Bet Susitarimo Surašymas Dar Užtruko — Vokietijos
Klausimas Bus Vėliau Sprendžiamas.

Maskvoje Vakarų valstybių atstovai turėjo devintą pasimatymą su Molotovu ir, sako, jau susitarę su Rusija dėl Berlyno tvarkymo. Vakarų valstybės sutiko, kad visame Berlyno mieste būtų įvesti rusų išleisti Rytų Vokietijai pinigai, o rusai pasizadėję nuimti miesto blokadą. Bet susitarimo surašymas užtruko, nes Vakarų valstybės nori susitarimą taip aiškiai surašyti, kad rusai negalėtų jų savaip "aiškinti" ir vėl sukelti. Po skaudžių patirčių Vakarų valstybės žino, kad su rusais reikia viską taip išaiškinti ir taip aiškiai surašyti, kad jokių abejonių negalėtų būti.

Vokietijos klausimas bus sprendžiamas tikrai vėliau, bet kaip jis bus sprendžiamas, tai tebėra "keturių didžiųjų" paslaptis. Amerika, Anglija ir Francija tešia vakarinės Vokietijos valstybės kurimą ir greitai laiku prasidės vokiečių pasitarimas dėl vakarinės Vokietijos konstitucijos surašymo. Tame pasitarime dalyvaus ir Berlyno miesto penki atstovai, pagal Berlyno miesto tarybos nutarimą.

Bolševikai dėl tokio Berlyno miesto nutarimo labai sujudę ir jau iš trijų kurtų bolševikų suorganizuota chuliganų gauja išsiveržė į Berlyno miesto tarybos būstinę ir nutraukė tarybos posėdžius. Kadangi Berlyno miesto taryba posėdžiauja rusų okupuotoj mieste dalyje, tai rusai įsakė policijai netrukdyti chuliganams veržtis į miesto tarybos namus.

CHICAGOS GYVENTOJŲ SKAIČIUS AUGA

Chicagos mieste ir jo artimiausiose priemiesčiuose dabar gyvena 5 milijonai 300 tūkstančių žmonių, arba 474,000 daugiau, negu 1940 metais. Pačiame Chicagos mieste gyventojų skaičius padaugėjo 303,000, o jos priemiesčiuose gyventojų skaičius padaugėjo 171,000.

WORCESTERIEČIŲ ŽINIAI

Rugsėjo šeštą, per Labor Day, jaunieji Worcesterio menininkai, kurie turi suorganizuoti Lithuanian Drum Corps, rengia pikniką Leicester, Mass. Babrausko darže.

Taigi Worcesterio ir visos Naujosios Anglijos lietuviai bukime tame piknike ir paremėme mūsų jaunųjų menininkų parengimą. Turėsimės smagų parengimą ir paremsime jaunuosius, kad jie galėtų įsigyti uniformas ir pasirodyti gatvėse su savo lietuviškomis melodijomis.

Piknike jaunųjų benas pasirodys pirmą kartą viešai. Bukime visi.

P. Miliauskas.

Reikalinga Turėti Milijoną Kareivių

Generalinio štabo viršininkas, generolas Omar N. Bradley, praeitą sekmadienį kalbėjo St. Louis. Jis sakė, kad kol pasaulis nusiramins, Amerika turi laikyti ne mažiau, kaip vieną milijoną ginkluotų kareivių visada paruoštų.

Gen. Bradley sakė, kad tuoj po karo Amerika pasiskuboms demobilizavo savo armiją ir iš stipriausios pasaulio armijos liko tik silpnai likučiai. Dabar vėl reikia jėgas atstatyti.

Armijos išlaikymas dabar labai pabrango. 1939 metais vieno kareivio maitinimas per dieną valdžiai kainavo 41c., o dabar tam pačiam reikalui reikia išleisti \$1.06 per dieną. Panašiai pabrango rubai ir ginklai.

Siulo Internacionalizuoti Antarktiką

Amerikos vyriausybė pasiūlė pasauliui kelioms valstybėms tartis dėl Antarktikos sričių internacionalizavimo. Pasiūlymai pasiūsti Australijai, Argentinai, Čili respublikai, Naujai Zelandijai, Anglijai, Francijai ir Norvegijai.

Amerikos vyriausybė sakė, kad visos tos valstybės savinasi didelius Antarktikos (pietinio poliaus kontinento) plotus ir dažnai jos savinasi ir ginčijasi dėl tų pačių žemės plotų. Todėl Amerika mano, kad visos suinteresuotos valstybės turėtų pasitarti ir surasti būdą tas tolimas Antarktikos žemes tvarkyti bendrai, o tada ir ginčai dėl atskirų teritorijų rubežių bus lengviau išspręsti.

WALLACE MITINGE JYVKO MUSTYNĖS

Durham, N. C., praeitą sekmadienį kalbėjo Henry Wallace ir jo mitinge įvyko kruvinos mustynės tarp wallacinių ir jų priešininkų. Vienas žmogus, tulas J. D. Harris iš Charlotte, N. C., laike mustynių buvo sužeistas peilio smugiais. Dėl mustynių ir skandalų H. Wallace negalėjo pasakyti paruoštos prakalbos. Mitinge dalyvavo 1,500 žmonių.

RUSAMS LEIDŽIA STATYTI NAMUS

Rusijos valdžia paskelbė dekretą, pagal kurį kiekvienas Sovietų pilietis turi teisę pasistatyti ir turėti savo nuosavybėje namus. Namų statyba darbininkų pagalbai, arba per statybos kooperatyvus. Bet rusai gali statyti tikrai tam tikro didumo namus, kurie gali būti vieno ar dviejų aukštų ir negali turėti daugiau, kaip penkis kambarius.

LIUDININKAI SUSITIKO "AKIS Į AKI"



Kongreso komisijoj praeitą savaitę liudijo du liudininkai: Alger Hiss (stovi kairėje) ir Whittaker Chambers (stovi dešinėje). Jų parodymai buvo visai priešingi ir pasekmėje jų parodymų vienas iš jų liudininkų bus patrauktas į teismą už priesaikos laužymą. Bet kuris? W. Chambers sako, kad A. Hiss buvo komunistų agentas valstybės departamente, o A. Hiss ginasi ir sako, kad W. Chambers yra melagis. Dramatiškas "akis į aki" liudijimas praeitą savaitę Washingtonė.

Alaskos Kolonizacija Bus Tęsiama

Vyriausybė paskyrė 2,000,000 akierių žemės Alaskoje naujos farmerių sodyboms. Naujieji farmeriai bus apgyvendinti po kelias dešimtis šeimų kiekviename naujame kaimelyje. Valdžia žada padėti farmeriams nuvalyti pirmuosius 5 akierius žemes, padės pastatyti trobesius ir duos kreditų įsigurti. Jei kongresas skirs lėšų, tai Alaskoje greitai laiku išdys tūkstančiai naujų farmų ir vėliau valdžia numato ir daugiau žemės skirti naujiems farmeriams kurtis. Pirmon eilen žemės Alaskoje gali gauti buvę karo dalyviai.

TITO PROTESTAS PRIEŠ KAIMYNUS

Jugoslavijos valdžia pasiuntė griežtas protesto notas Rumunijai ir Vengrijai dėl tų šalių vyriausybių propagandos prieš Jugoslavijos valdžią. Tito sako, kad Rumunijos ir Vengrijos valdžios visai užmiršo neseniai pasirašytas "draugystės sutartis" su Jugoslavija ir kursto Jugoslavijos gyventojus nuversti Tito valdžią.

Rumunijos ir Vengrijos valdžijų nariai pakartotinai sakė, kad Jugoslavijos valdžia yra išdavikiška ir kad ją reikia nuversti, kaip galima greičiau.

CECHAI VIS DAR GAUDO SNIPUS

Cechoslovakijos bolševikiška valdžia skelbia, kad ji suėmė vieną olandą ir apie 15 dominikonų vienuolių, kurie visi esą "Vakarų šnipai" ir rinkę žinias apie padėtį Čechijoje. Prahos valdžia sako, kad suimtas olandas yra Olandijos ambasados tarnautojas ir prisipažinęs, kad jis rankiojęs žinias apie Cechoslovakijos režimą. Apie suimtus vienuolius valdžia sako, kad jie padėję opoziciniams čekams bėgti į užsienius.

Lietuvos Žmonės Pritruko Duonos

Komunistų laikraščiai skelbia, kad Lietuvos gyventojai šmet "laimingi," ypač tie, kurie buvo įtraukti į "kolchozus." Bet jeigu dešimt šeimų kiekviename naujame kaimelyje. Valdžia žada padėti farmeriams nuvalyti pirmuosius 5 akierius žemes, padės pastatyti trobesius ir duos kreditų įsigurti. Jei kongresas skirs lėšų, tai Alaskoje greitai laiku išdys tūkstančiai naujų farmų ir vėliau valdžia numato ir daugiau žemės skirti naujiems farmeriams kurtis. Pirmon eilen žemės Alaskoje gali gauti buvę karo dalyviai.

Kolektyvinių ūkių (kolchozų) valstiečiai ligi galutinio atsiskaitymo, kuris bus padarytas po derliaus nuvalymo, gavo avansą grūdais už išdirbtus darbdienius.

Ką reiškia "gavo avansą grūdais"? Tai reiškia, kad kolchozų valstiečiai jau nebeturėjo duonos iki javų nuvalymo. Kad jie galėtų vilkti kolchozų jungą, valdžia turėjo duoti jiems grūdų avansą. O kai javai bus nuvalyti ir už juos "darbdienius" komisarai duos jiems dalį grūdų, tai iš tos dalies bus išskaitytas "avansas." Kas tada liks valstiečiams, kurie bėrėnauja "kolchozams"? Liks skurdas ir badas.

Liberalai Pasisakė už Trumaną

Liberalų organizacija, "Americans for Democratic Action", sekmadienį turėjo savo nacionalinės komisijos posėdį ir vieningai pasisakė už Trumano-Barkley tikieta šio rudens rinkimuose. Liberalai sako, jie remia pažangius demokratų rinkimus, bet jei kūs bus išstatytas pažangus respublikonas prieš reakcingą demokratą, tai jie remia respublikoną.

VIDUTINIS UZDARBS AMERIKOJ PAKILO

Amerikos Darbo statistikos biuras Washingtonė praneša, kad vidutinis darbininkų uždarbis Amerikoje per liepos mėnesį pasiekė per savaitę \$52.96. Vidutinis darbo laikas per tą patį mėnesį buvo 39.8 valandos per savaitę.

Francijoj Vėl Valdžios Krizis

Francijos valdžia, kurios priešakyje stovėjo Andre Marie, pasitraukė praėjusią savaitę. Valdžia pasitraukė todėl, kad koalicijos partijos negalėjo susitarti dėl ekonominės politikos. Finansų ministeris Reynaud pasiūlė griežtą programą kainoms ir uždarbiams stabilizuoti, bet kiti vyriausybės nariai jo programai nepritarė ir todėl visa valdžia pasitraukė.

Francijos prezidentas Vincent Auriole veda derybas su įvairių politinių grupių vadais dėl sudarymo naujos valdžios. Valdžią sudaryti pavesta R. Schumanui.

SNIPŲ TARDYMAS DAR TĘSIAMAS

Kongreso komisija "ne-amerikoniškai veiklai" tyrinėti, paskelbė savo laikiną raportą apie iki šiolie padarytus komunistinių snipų tyrimus. Tame raporte komisija skundžiasi, kad prezidentas nepadeda komisijai snipų veiklos aiškinti. Komisija skelbia, kad ji savo tyrinėjimų išdavas pasiuntusi valstybės prokurorui, kad jis trauktų į teismą tuos asmenis, kurie pasirodė kuo nors prasikaltę. Komisija žada tęsti savo tyrimus ir tikisi dar daugiau visokių bolševikiškų snipų išvilkti dienos švieson.

KALIFORNIJOS FARM- JE URANIUMO RUDA

Iš Beaumont, Kalifornijos, praneša, kad ten vienas farmerys, Albert Marchall, savo žemėje atrado uraniumo rudą. Jis pirmą davė atarstą keistą rudą ištirti ir Maskvos Vakarų valstybės valdžios įstaigoms, kad jo žemėje yra uraniumo. Tuoj atvyko valdžios ekspertai ir tikrai surado jo žemėje uraniumo. Valdžia nuperka ir to farmerio teisę kasti jo laukuose uraniumo rudą ir tas farmerys sako, kad jis viščiukų jau nebeaugins...

Komunistai Turėjo Daug Įtakos Amerikos Valdžioje

Kongreso Tyrinėjimas Išvilko Viešumon "Užgerintųjų Partiją" — Susektas Komunistų "Pogrindžio" Vadas — A. Berle Liudija Apie Bolševikų Įtaką Valstybės Departamente.

Bolševikai Iškraipė Einsteiną Laišką

Lenkijoje, Wroclaw mieste posėdžiavo tarptautinis "intelektualų kongresas", kuriame buvo perskaitytas žinomo mokslininko profesoriaus Einsteino laiškas. Bet kada laiškas buvo paskelbtas, profesorius Einsteinas sakosi jo nepažinęs ir tokio laiško nerašęs. Tiesa, jis rašė laišką tam kongresui apie būtiną reikimą paimti atominę energiją į tarptautinę kontrolę, bet jis nieko nesakė, apie to kongreso "taikius" tikslus. Pasirodo, kad to kongreso bolševikiški organizatoriai patys iškraipė Einsteino laišką, kaip jiems geriau patiko.

Wroclaw kongrese pirmą dieną griežtą Sovietų rašytojas Ilya Erenburg, kuris nesigailėjo griežtų žodžių smerkti Amerikai ir Anglijai.

"Valos" Pagal Mas- kvos Receptą

Jugoslavijos diktatoriaus Tito pagrindinį valymą Jugoslavijos komunistų partijoj ir meta iš partijos visus, kurie tik yra įtariami neistikimybėmis Tito valdžiai.

Jugoslavijos diktatoriai sako, kad draugas Stalinas jiems parodė, kaip reikia valyti komunistų partiją, kad joje neatsirastų visokių opozicionierių ir vienybės ardytojų. Pagal Maskvos receptą Tito policija nori iššluoti iš Jugoslavijos komunistų partijos visus Maskvai ištikimus komunistus, kad partija būtų vieninga ir drausminga.

NUO KARŠČIŲ ZUVO VIRŠ 100 ŽMONIŲ

Praėjusią savaitę nepaprasti karščiai visoje Amerikoje pareikalavo nemažai žmonių aukų. Iš įvairių vietų praneša, kad dėl karščių mirė virš 100 žmonių. Daugiausiai aukų buvo tarp žmonių, kurie turėjo nesveiką širdį ir dėl didelių karščių gavo širdies smugį.

LEKIANTIS LAIVAS SU- MUSĖ REKORDĄ

Didžiulis skraidantis laivas, Caroline Mars, atskrido be sustojimo iš Honolulu į Chicago per 24 valandas ir 9 minutes. Jis padarė 4,784 mylias kelio ir sumušė didžiųjų orlaivių greičio rekordą.

PIRMAS URAGANAS PIETŲ ATLANTĖ

Praeitą savaitę pietiniame Atlanto vandenyne kilo pirmasis šių metų uraganas, kuris iš palengvo artinosi prie Floridos. Vėliau uraganas pasisuko į šiaurę ir antradienio rytą pasiekė šiaurinės Carolinos pakraščius.

Sią savaitę kongreso komisija tęsia komunistinių snipų tyrinėjimą ir ši pirmadienį apklausinėjo du svarbius liudininkus. Vienas buvo "J. Peters", kuris buvo žinomas Alexander Stevens vardu. Du buvę komunistai liudijo, kad "J. Peters" buvo komunistinių snipų vadas, bet pats Peters atsisakė liudyti ir nieko nesakė apie savo veiklą. J. Peters-Stevens yra sveimtautis, gimęs Čechoslovakijoje ir atvažiavęs į Ameriką nelegaliai. Jis bus deportuotas, bet pirmą jis turės atsakyti teisme už kongreso paniekinimą, nes jis atsisakė liudyti.

Kitas labai svarbus liudininkas buvo Adolph Berle, buvęs valstybės sekretoriaus padėjėjas. Jis sakosi žinojęs, kad Valstybės departamente veikė "prosovietiški" valdininkai, kurie pirmo nuolaidumą ir Rusijos užgerinimą. Tų "prosovietiškių" valdininkų vadas buvo A. Hiss, kelių liudininkų apkaltintas, kaip komunistų agentas. A. Berle sako, kad jis bandė priešintis šitiems Rusijos užgerintojams ir dėlto buvo pašalintas iš savo vietos.

A. Berle liudijimas parodė, kodėl Amerika darė visai nesuprantamas nuolaidas Maskvos diktaturai Jaltaje, Teherane ir Potsdamė.

Prasidėjo Jaunų Vyrų Registracija

Šį pirmadienį po visą Ameriką prasidėjo jaunų vyrų registracija. Registruojasi vyrai nuo 18 iki 25 metų amžiaus. Registracija tęsis nuo rugpjūčio 30 dienos iki rugsėjo 18 dienos.

Viso užsiregistruos apie 9 milijonus jaunų vyrų. Turi registruotis piliečiai ir nepiliečiai, buvę kariuomenėje ir visai netarnavę, vedę ir nevedę. Bet tik labai maža dalis jaunų vyrų bus pašaukta į kariuomenę atlikti karišką prievolę.

DR. ZENKL ATVYKO Į ANGLIJĄ

Buvęs Čechoslovakijos ministrų pirmininko padėjėjas, iki bolševikų perversmo, Dr. Petras Zenkl, sekmadienį atvyko į Angliją. Prieš porą savaičių jam pavyko pabėgti iš bolševikų koncentracijos stovyklos. Seniau Dr. Zenkl buvo Čechijos nacionalinių socialistų partijos (Benešo partijos) pirmininkas, o kada bolševikai pagrobė valdžią, jis buvo uždarytas į stovyklą.

Dr. Zenkl sako, kad "paskutiniai šeši mėnesiai man ir mano žmonai buvo sunkesni, kaip šeši metai nacių koncentracijos stovykloje Buchenvalde".

APŽVALGA

AMERIKA DAVĖ PASAULIUI 16 BILIONŲ PER 3 METUS.

Karo sugriautam pasauliui atstatyti Amerika davė per trejus metus 16 bilionų ir 326 milijonus dolerių.

Sitokį raportą, paskelbė Zenevoj Jungtinių Tautų taryba ekonominiam ir socialiam reikalams.

I šią sumą dar neįeina Marshallo Planas.

Zymių pinigų dalis teko šalims už Geležinės Uždangos. Paciai Sovietų Rusijai duota 468 milijonai dolerių, neskaitytami vienuolikos bilionų, kurie buvo jau duoti "lend-lease" sutartimi karo metu ir apie kurių atmokėjimą ji dabar nenori kalbėti.

Kitoms šalims, dabar komunistų okupuotoms, buvo duota \$1,457,000,000.

Jeigu ne šita Amerikos parama, pasaulis šiandien išrodytų visai kitaip. Visų pirma, šiandien nebūtų Sovietų Rusijos. Vokiečiai būtų bolševizmą sutriuškine. Taip pat nebūtų savystovios Francuzijos ir Anglijos.

Ir, kas blogiausia, Europos žmonės šiandien mirtų badu.

TURĖTŲ RAPORTUOTI STALINUI.

Chicago bolševikų "Vilnis" rugpjūčio 25 d. laidoje rašo, kad mokytoja Kosenkina, kuri atsisakė grįžti Rusijon, esanti protiška ligonė, su kuria visai neverta skaitytis. Esą—

"Jeigu jau tarptautiniuose santykiuose bent kokią rolę gali lošti toks psichopatiškas tipas, kaip ta mokytoja Kasenkina, nervų sukrėsta moteriškė, tai jau blogiau negu bloga."

Jeigu "Vilnis" psichiatrai žino, kad Kosenkina tikrai yra "psichopatiškas tipas", tai jie turėtų šią faktą tuojau raportuoti Stalinui. Nes kaipgi civilizoto pasaulio akys gali išrodyt Sovietų Rusijos švietimo sistemą, kuomet Sovietų piliiečių vaikams šviesti užsieny yra skiriamai protiški i-gonijai?

Ir kodėl tie proto ligų specialistai iš "Vilnies" gardo nepasistengė ištirti Kosenkinos protą anksčiau, kuomet ji dar mokytojavo, bet kelia šitokį skandalą viešumon tik dabar, kai Kosenkina atsisakė grįžti Stalinui rojūn?

Dėl šitokio apsilaidymo turėtų būti likviduotas ne tik Lomakinas, bet ir visi "Vilnies" ekspertai.

TREMTINIŲ ĮSTATYMAS "PRIEŠ ŽYDUS."

Trumanas vis kartoja, kad Kongreso padarytas įstatymas tremtiniam išleisti esąs nukreiptas "prieš žydus ir katalikus." Bet katalikų dvasiškijios vadai jau atsakė, kad jie nematą tame įstatyme nieko priešinga katalikams. Tuomet lieka tik žydai. Šitie ištikrųjų pritarija Trumanui, kad tas įstatymas nukreiptas prieš juos.

Kodėl jis priešingas žydams? Chapman Revercomb, to įstatymo autorius, pasiremdamas imigracijos statistika, parodo, kad 65 procentai visų ateivių po karo buvo žydai.

Ir paskutiniiais laikais i amerikiečių zoną Vokietijoje suvažiuo dar 200,000 žydų, tikėdamiesi tuojaus patekti Amerikon, kaip tik

bus atidarytos durys.

Bet įstatymas tremtiniam išleisti užkirta jiems kelią, nes jis leidžia atvažiuoti tik tiems, kurie pabėgo nuo bolševikų ir nacių teroro ir jau 1945 metų gruodžio mėnesį buvo Vokietijoje. Kurie tenai suplaukė vėliavą, tiems kelias uždarė.

Tai ve, kodėl žydai sako, kad tas įstatymas yra nukreiptas prieš juos.

KAS DABAR MELAGIS?

Siame skyriuje pereitą savaitę mes rašėm, kad "Vilnis" iškoliojo "Naujienas" "melagėmis," "nežinėlėmis" ir "demagogėmis," kam "Naujienos" parašė, jog Amerikos komunistų partijos vadai yra areštuojami ir traukiami teisman kaip šalies išdavikai.

Pagal "Vilnį," šitos pranešimas buvo "melas," dalykų "nežinojimas" ir "demagogija."

Bet štai, pasiklausykite, ką rugpjūčio 25 d. laidoje rašo ta pati "Vilnis":

"Federalis teisėjas Harold Medina nuskyrė spalio 15 dieną, kaip pradžia Komunistų Partijos vadų bylos. Dvylika partijos vadų traukiami atsakomybėn už "suokalbį nuversti šios šalies valdžią."

Ir "Vilnis" jau šaukia: si aukų areštuotiems komunistams ginti.

Na, tai kas dabar yra melagis ir demagogas?

LIETUVOS OKUPANTAI NEPRALEIDŽIA LAISKŲ.

Barbora Pilvinienė, kuri gyvena South Bostone, ne labai senai parašė savo giminiams Lietuvoje laišką. Ir ji tą laišką užregistravo, kad Stalino šnipai Lietuvoje negalėtų jį sunaikinti.

Ar žinot, kas atsitiko? Pereitą savaitę tas laiškas sugryžo iš Lietuvos atgal. Ant voko maskoliška braiža parašyta: "adresatas atsisako laišką priimti."

Ar gali kas nors tokiam melui patikėti, kad Lietuvos kaimietė ar kaimietis "atsisakytų" priimti laišką nuo savo giminių "Amerikos?"

Aišku kaip saulė danguje, kad bolševikų cenzura to laiško adresatui visai nerodė. Jeigu jis nebūtų registruotas, jis būtų sunaikintas ir niekas nebūtų apie tai žinojęs. Bet naikinti registruotą laišką bolševikai nedrįso, todėl jie grąžino jį atgal, melagingai aiškindami, kad "adresatas atsisako laišką priimti."

Tas parodo, kodėl amerikiečiai negali su savo giminiams Lietuvoje susirašyti. Murzini okupantai nepraleidžia laišku!

LAISVĖ BE BIZUNO.

L. Pruseikai nepatinka Amerikos laisvė. Chicagis-kėj "Vilnį" jis rašo:

"Henry Wallace atidarė savo rinkiminę kampaniją Bridgeport, Conn. Jo klausėsi 7,000 žmonių—o juk Bridgeportas ne taip jau didelis miestas."

"Chicagos komercinė spauda pašventė tik kelias eilutes jo programinei kalbai."

"Ar tai ne boikotas? Bet jeigu Dewey ar Trumanas ką nors paporina, tai vietos pasireklamuoti jie gauna tiek ir tiek."

"Ot jums ir spaudos laisvė!"

Vadinasi, draugas Prusei-



Vienoje Berlyno gatvėje, Stresemannstrasse, kuri eina į jau pagarsėjusią "Potsdamer aikštę", išsikiavo Amerikos kareiviai su automatiškais šautuvais apsaugai, kad rusai ten nebegrobtų amerikiečių ir vokiečių. Padėtis Berlyne yra nei šioki nei toki. Maskvoje "didieji" tariasi, o Berlyne rusai užsiima atviru banditizmu ir nepraėina dienos, kad jie nepagrobūt kokį amerikietį ar vokiečių. Kiek ilgai ta kvaila padėtis Berlyne tęsis, niekas nežino.

ka norėtų tokios "laisvės," kad laikraščiai negalėtų rašyti kaip jie nori, bet būtų verčiami aiškinti dalykus taip, kaip komunistams patinka.

Yes, yes, laisvė be bizuno—no good!

BĖGA KAIP IS KALĖJIMO.

Juozas Tysliava "Vienybės" rašo:

"Tos nuolatinės istorijos apie Guzenkų, Kravčenkų, Samarinų, Kosenkinų ir kitų rusų negrįžimą liudija, kad—

"1) Bolševikų režimas yra daug žiauresnis, negu buvusieji nacių ir fašistų režimai;

"2) Maskvos agentų propaganda apie geresnio, tobulio ir laimingesnio gyvenimo kurimą Rusijoje, yra aklypiškas melas;

"3) Sovietų Rusija—milžiniškas kalėjimas, iš kurio, kaip ir iš kiekvieno kalėjimo, žmonės bėga ir, išbėgę, nenori grįžti."

Ištikrųjų, jeigu ne "geležinė uždanga," Rusijoj nebėliktų žmonijai.

RED. ATSAKYMAL.

Luskienci. — Ta bakažė yra pastatyta miesto parke, kur kasmet buna ruošiamos žemės ūkio parodos. Panašų namukų tenai yra pastatyta italams, francuzams ir kitiems, kad patrauktų juos į tas parodas. Nieko įdomaus tenai nėra.

PASAULIO PILIETIS



Aktorius Garry Davis vaikšto su savo seserimi Virginia Paryžiuje, prie Chaillot palociaus. Tas aktorius pagarsėjo tuo, kad jis atsisakė nuo Amerikos pilietybės ir pasiskelbė esąs "pasaulio piliiečiu." Jis grąžino Amerikos konsulatui savo amerikonišką pasą ir paliko be jokių dokumentų. Dabar jis galvoja vėl prašyti, kad jam būtų grąžintas jo amerikoniškas pasas.

LIETUVIŲ KANKINIŲ PELENAI AMERIKOJE.

Jungtinių Amerikos Valstybių Lietuvių Rašytojų Draugija jaučia didelę ir kilnią pareigą pranešti visai šio krašto visuomenei, kad Lietuvių Antinacinės Rezistencijos Buvusiųjų Politinių Kalinių Sąjunga perėitą vasarą nutarė Flossenburgo (Vokietijoje) koncentracijos stovykloje nacių nukankintųjų 2,480 lietuvių kankinių pelenus, iki bus galima juos pagabenti laisvon Lietuvon, atsiųsti Amerikos lietuvių globai bei apsaugai. Minėta Politinių Kalinių Sąjunga apsaugos vietą aprinko Marianopolio Kolegiją.

Kruvinieji nacių darbai kitoms tautoms naikinti jau žinomi visam pasauliui. Štai tos kankinimo vietos, kurios amžių amžiams pasiliks kaip neišdildomos vokiečių tautos gėdos dėmės: Auschwitz, Buchenwald, Dachau, Flossenburg, Maidanek, Mathausen, Soldau, Stuthof ir kt.

Turimomis žiniomis, naciai lietuvių kankinio ir žudė 103 stovyklose. 29,500 lietuvių perėjo tokias stovyklas; 6,225 mūsų tautiečiai buvo nukankinti.

Kas darėsi tose nacių koncentracijos stovyklose, skaitytojas galės suprasti jau vien iš šio pavyzdžio: Flossenburgo stovykloje kalėjo iš viso 2,500 lietuvių. Iš to skaičiaus gyvų liko tik 20. Visi jie čia buvo mušami, iki mirties marinuoti badu, o nukankintųjų kūnai kraunami į kruvą, kaip kokios malkos, ir prie krematorių pečių laukdavo eilės—kada bus sudeginti.

Mes negalime duoti bent apytikrio visų lietuvių skaičiaus, kuriuos nukankino piktoji nacių ranka. Daug dar yra nežinomų mūsų brolių ir seserų, kurie atidavė savo gyvybę nuo viso pasaulio uždengtuose kankinimų rusuose ir kitose paslaptose žudymų vietose.

Neužmirškime, kad ir šiandien mūsų tautiečiai tebėra masiškai žudomi. Aštuoneri metai, o pridėjus Mažąją Lietuvą, jau 10 metų kaip mūsų tauta sistemingai naikinama ir blaškoma.

Turim žinoti ir tai, kad mūsų tauta, proporcingai bendram jos gyventojų skaičiui, bus viena iš daugiausia nukentėjusių nuo raudonųjų ir rudųjų bėdulių. Mes klausiam: kodėl lietuvių buvo ir šiandien tebėra taip masiškai kankinami ir žudomi. Atsakymas

yra vienas: lietuvis geriau linkęs mirti, negu vergauti.

Lietuvių pasipriešinimas okupantui yra bendras ir pagrindinis—čia dalyvauja visų luomų ir visų (išskyrus raudonuosius) politinių pažiūrų lietuvių. Tą ypač norime priminti broliams lietuviams Amerikoje. Nors Lietuvos gelbėjimo reikalas čia ir sujungė visus bendram darbui (išskyrus komunistus), bet vis dėlto politinių grupių santykiai liko dar aštrūs. Musų tautos priešas visiems lygiai žiaurus. Todėl visi lygiai esame kviečiami ir į kovą su juo.

I šią vienybės kovą mus visus šaukia ir kankinių pelenai. Štai, ką rašo Antinacinės Rezistencijos Buvusiųjų Politinių Kalinių Sąjunga palaikų perdavimo akte: "Musų, kaip ir tos pačios kancios draugų valia, kad ši relikvija būtų Marianopolio Kolegijos—mokslo ir jauniosios kartos ugdymo įstaigos žinioje ir globoje ir kad visai Amerikos lietuvių visuomenei būtų prieinama lankyti ir pagerbti... Ši mūsų jauniosios Tėvynės kankinių relikvija patikėta ypatingai jūsų meilei... Šie gi palaikai siunčiami iš Europos pas jus—atnaujinti tam pačiam kraujo ryšiui ir liudyti tai pačiai nepertraukiamai kovai, kurią kartu vieningomis jėgomis turime tęsti už amžinąją savo Tėvynę—Lietuvą."

Dėl Jungtinių Amerikos Valstybių Lietuvių Rašytojų Draugija prašo visą lietuvių bendruomenę prisidėti prie visos mūsų tautos relikvijų priėmimo akto.

J. Aistis, Liet. Rašytojų D-jos pirm. Sekretorius St. Budavas.

Redakcijos Pastaba: Pelenai įteikti jau šių metų liepos 5 dieną.

SUSPROGDĖ FAŠISTŲ NAMĄ.

Florencijos mieste, Italijoje, nežinia kas nakties laiką įmetė bombą į fašistinės organizacijos namą. Sprogdymas suardė tą namą ir apardė gretimus trobesius.

Ties Ravotzhausenu, Vokietijoje, pereitą savaitę sudužo ore du amerikiečių lėktuvai ir abudu liepsnoda mi nukrito žemėn. Nelaimėj žuvo 4 vyrai.

ORO NELAIMĖJ ŽUVO 4 JANKIAI.

Biznieriams geriausia vieta pasiskelbti "Keleivysje."

Kas Savaitė

Dabar kalba Kosenkina

Pagaliaus, turėjo progos prabilti Oksana Stepanovna Kosenkina, kuri rizikavo savo gyvastį, šokdama iš sovietų konsolato New York'e, pavojingai susižeisdamas. Spaudos atstovams ji pareiškė:

"Sovietų vyriausybė padarė didelę klaidą, atveždama mane iš Rusijos. Ir Rusijoj gyvendama aš buvau pasiruošus bėgti... Nuo trečiojo aukšto šokau netam, kad nusižudyti, bet tam, kad ištrukti nuo mano kalintojų..."

Tie žodžiai buvo tarti ligoninėje ir tuo metu, kada Kosenkinos kidnaperis Lomakinas pakavosi savo mantą kelionei į Sovietų Rusiją. Amerikos vyriausybė jam įsakė kraustyti į "rojų". Ten jisai galės kidnaptinti Stalino vergus, kol pats bus kidnaptintas ir pastatytas prie sienos.

Tai, Kosenkina nutraukė komunistinių gengsterių kaukes. Bet tuo, toli gražu nesibaigia jos istorija.

Šiurpūs pergyvenimai.

Oksana Kosenkina papasakojo ir kitą šiurpią istoriją—tragediją motinos ir žmonos. Ji yra tokia:

1937 metais Stalino raudonoji žvalgyba pagrobė Kosenkinos vyrą ir išvežė, nežinia kur. Karo metu prie Leningrado vartų žuvo jos senas.

"Jie (komunistai) suardė visą mano gyvenimą, kadangi tą gyvenimą aš aukoju savo sunui ir vyriui... Mano sunas buvo studentas, mano vyras—mokytojas, kaip ir aš..."

Kosenkinos sunas—studentas tyčia buvęs mobilizuotas, kaip šturmininkas, ir nustumtas į vokiečių ugnį.

Nelaimingoji motina verkė ir laukė progos pabėgti. Ta proga atėjo, bet—

Ir Amerikoje ją pasiekė ilga čekisto ranka! Lomakinas ją kidnapijo ir uždare rusų konsulate. Tuo tarpu visa komunistų ruja, pradedant Molotovu ir baigiant Bimba, staugė ir baurė, kad Kosenkiną buvo kidnapiję rusai baltagvardiečiai...

Čiurlionio ansamblis.

Brooklynio "Vienybės" praneša, kad į Ameriką atvyks garsusis Čiurlionio Ansamblis, vadovaujamas gaus muziko A. Mikulskio.

Čiurlionio Ansamblis veikia tremtyje. Ne kartą jis šauiniai pasirodė ir kitataučių publikai.

Ansamblį kviečias plačiai žinomas Sol Hurro—Dono kazokų ir rusų baleto meisteris.

Butų tikrai malonu, jei Čiurlionio Ansamblis pasiektų vaisingos ir laisvos Amerikos krantus.

Čiurlionio Ansamblio naudai pasidarbavo chigietė Alice Steponavičienė.

"Vyrai, laikykite vagi!"

Lietuvis žino tokią pasaką: čigonas, pavogęs svetimą arkli, joja ir šaukia: "vyrai, laikykite tą vagi!"

Ką nors panašaus daro raudonieji čigonai iš "Laisvės". Skaitykite:

"Sovietų vyriausybė atmeta kaltinimus iš Amerikos valdžios pusės, buk generalinis Sovietų Sąjungos konsulas Lomakinas blogam pavartojęs savo poziciją... Lomakinas, tarp kitko, išvadavo Kosenkiną iš rusų baltagvardiečių farmos" ("Laisvė", rugp. 26, 1948)...

Tai bent melagiai! Visas

pasaulis jau žino, kad tą mokytoją (Kosenkiną) buvo kidnapijęs Lomakinas, bet Taurai, Bimbos ir Mizaros vis plepa apie rusus baltagvardiečius...

Ona Raulinaitytė

New Yorke neseniai buvo palaidota Ona Raulinaitytė-Pastikienė, buvusi bostonietė.

Raulinaičiai gyveno Bostone. Turėjau progos juos pažinti 1913 metais. Pažinau ir mažąją Onutę, kuri tuomet buvo vos 10 metų amžiaus.

Tėvas ja didžiudavosi, ir ne be pagrindo. Buvo jūdiri ir gabi.

Onos tėvas Jonas Raulinaitis buvo socialistas. Jo duklė tačiau pasuko kita kryptimi. Ji solidarizavosi su ta grupe žmonių, kuri yra žinoma kaip tautininkai ir misionieriai.

Viename Bostono priemiestyje dar gyvena velionės brolis, Vincas Raulinaitis. Ir jis nedalyvauja mūsų judėjime.

Tie kiniški doleriai...

Jūs žinote, ką nuperka vienas Amerikos centas—dėžutę popierinių degtukų!

Bet ar žinote, ką nuperka 100,000 kiniškų dolerių?

Lygiai tiek, ką nuperka vienas centas...

Tai, brolyt, pinigas—vežimą kiniškų dolerių atvečia vienas amerikoniškas centas!

Tai pasėka infliacijos; dėl jos yra labai nukentėjęs ir mūsų doleris. Su priekairiniu kvoteriu mes priekom lygiai tiek, ką šiandien perka visas doleris.

Šitaip kalba Zaratustra...

"Pazangus kapitalistas," Henry Wallace, kalbėjo Bridgeporte, Conn. valstijoje. Tikru komunisto įžulmu jis pludo unijų vadus. Skaitykite:

"Apgavingi darbininkų vadai plėšia Amerikos areliui kairių sparną, bando ištraukti raudonąją spalvą iš Amerikos vėliavos ir apsaugia neįtikimu savo šaliai kiekvieną unijos narį, valgantį salotas be prieskonių prieš Rusiją..."

Ir "kamradas" Fosteris geriau nenukalbėtų. Ne be reikalo komunistų "Laisvės" pisateliai apsilaižydami kartoja Wallace plepalus.

Henry Wallace yra komunistų bendraketelvis. Dar budamas Rooseveltio ir Trumano kabinetuose jis sėbravo su Maskvos patriotais.

Raudonasis dekanas.

Komunistai gaidžio ašaras barsto. Reikalas toks:

Amerikos vyriausybė atsisako duot leidimą Canterbury dekanui (Dean of Canterbury) Hawlettui Johnsonui. Jis norėjo atvykti Amerikon.

Tas kunigužis yra žinomas kaip raudonasis dekanas. Jis yra Anglijos komunistų dienraščio "Daily Worker" redaktorius. Jį kvietė žinoma komunistų fronto organizacija, American—Soviet Friendship Council, duoti "eilę prelekcijų."

Aišku, Johnson būtų skelbęs leninizmo stalinizmo evangeliją. Aišku, užtrunkimas vartų į Dėdės Samo žemę yra didelis nuostolis ir lietuviškiems Maskvos patriotams. Jie aimanuoja, jie skundžiasi, kad Amerikoje nebėra demokratijos. Well, o kodėl jie nevažiuoja į Stalino rojų?

St. Strazdas.

KAS NIEKO NEVEIKIA
TO NIEKAS NEPEIKIA

Amerikos Lietuvių Gyvenimas

KAS SKAITO, RAŠO
TAS DUONOS NEPRASOBRIDGEPORTO LIETUVIAI PRI-
IMS 100 TREMTINIŲ.

Bridgeport, Conn.

Jeigu viskas gerai pa-
vyks, tai Bridgeporto lietu-
vių kolonijoj galės apsigy-
venti apie 100 tremtinių.
Rupintis šituo reikalu jau
yra sudaryta komisija, ku-
rion ineina kun. Pranciš-
tis, p. Stanisauskas, p. Kli-
maitis ir keletas kitų.

Vietos BALF skyrius yra
daug pasidarbavęs, renkant
aukas, drabužius ir tt. Nėra
abejonės, kad skyrius stos i
talką ir šiai tremtinių atga-
benimo reikalams įkurtai
komisijai. Vietos BALF
skyriui vadovauja tokie vei-
kėjai, kaip Klimaitis, J. Sta-

nišauskas, J. Sapiega ir k.
Tiesa, kalbamoji komisi-
ja yra laikina. Rugšjo mė-
nesį šaukiamas platus susi-
rinkimas, kuriame komisija
bus žymiai papildyta. Kom-
isijos tikslas — atgabenti
i Bridgeportą bent 100 DP
lietuvii tremtinių šeimų iš
Vokietijos. Taigi, nieko ne-
lauk, tautiečiai raginami
skubiai rašyti liudymus, pri-
žadant tremtiniam pastogę
ir padėti jiems surasti dar-
bą.

Isivaizduokite, kaip pagy-
vės Bridgeporto lietuvių ko-
lonijos gyvenimas, kai čia
atvyks būriai naujų tautie-
čių. A.

ATEJO LAIVAS SU LIETUVIAIS
TREMTINIAIS.Atvyko keletas profesorų,
kurie gerai kalba angliskai.

Generalinis Lietuvos Kon-
sulatas praneša iš New Yor-
ko, kad rugšjo 18 dieną
tenai atėjo laivas "Marine
Swallow," kuris atvežė ne-
mažai lietuvių tremtinių. Jų
tarpe esą keli profesoriai ir
šiai inteligentiški žmonės,
kurie nebologai kalba angli-
škai ir anglų reporteriams
papasakojo daug įdomių
dalykų.

Dvidešimtis keturiems lietu-
viams profesoriams esan-
čios jau užtikrintos vietos
Amerikos universitetuose.

Kai kurie atvykusieji jau
išvažiavę į kitus miestus
pas savo gimines, būtent:
Antanas Baleišis apsis-
toj: 6928 So. Union ave.,
Chicago, Ill.

Anelė Baltrenienė, J. A.
Valst. piliētė, apsis-
toj: 842 Glenmore avenue, Broo-
oklyn, N. Y.

Janina Dabušienė apsis-
toj: P. O. Box 231, Whea-
ton, Ill.

Prof. Dr. Antanas Gylis
su žmona Marija ir sunum
Julius išvyko į Chicago: Me-
dical School, Loyola Uni-
versity, Chicago, Ill.

Prof. Dr. Viktoras Jasai-
tis su žmona Elena, dukte-
ria Jurgita ir sunum Eduar-
du apsis-
toj: Quincy Colle-
ge, Quincy, Ill.

Valerija Savičienė su su-
num Leonu ir dukra Viktor-
ija apsis-
toj: pas žinomą
kurortą savininką Juozą
Bačiūną, Tabor Farm, So-
dus, Mich. Ten dirba jau
ankščiau atvykęs jos vyras.

Kun. Antanas Sideravi-
čius išvyko į Biar Cliff Col-
lege, Sioux City, Ia.

Kun. Petras Švambaris
apsis-
toj: prancieškų vie-
nuolyne, Kennebunk Port,
Me.

Atvykusius be giminių ir
draugų, pasitiko Lietuvos
Gen. Konsulato Attache A.
Simutis ir BALFo atstovė
Ona Valaitienė, kurie pa-
gelbėjo atlikti formalumus.

Visi atvykusieji yra vie-
naip ar kitaip nukentęje
nuo Lietuvos okupantų, o
Jungt. Amerikos Valstybių

piliētė Anelė Baltrenienė
neteko vyro, esant jų šei-
mai amerikiečių kariuomenės
globoje.

Anot p. Baltrenienės,
1945 m. birželio 29 Fritzlar
apylinkėje amerikiečių
kariška mašina sunkiai su-
žeidusi jos vyrą, kuris nuo
vežtas į ligoninę mirė. Jo-
kios kompensacijos ji iš
niekur negavusi, nes tuolai-
kinės UNRRA-os valdinin-
kai griežtai patarė apie tai
tylėti. Ji, žinoma, ir tylė-
si, nes betiesiui tremtiniui,
ypatingai anglų kalbos ge-
rai nemokant, kitos išeities
nebuvo. Dabar ji norėtų
pradėti kompensacijos by-
lą, bet tam neturi pinigų, o
Amerikos lietuvių tarpe nėra
organizacijos, kuri pa-
našiais atvejais teiktų teisi-
nę pagalbą nemokamai.

Liet. Gen. Konsulatas.

SUNAUS IR VYRO AT-
MINČIAI.

Jonas A. Levickis.

Jonas A. Levickis, mano
mylimas sunus, žuvo 1944
metų birželio 24 dieną per
Normandijos invaziją. Jis
tarnavo Amerikos infante-
rijoj ir paguldė savo galvą
kad užtikrinti pavergtoms
tautoms laisvę. Kaip gaila,
kad vienus tautų pavergtų
kus nugalėjus, dabar atsirā-
do kiti ir šiandien yra dau-
giau pavergtų tautų, negu
buvo prieš karą. Bet aš ti-
kiu, kad mano sunelis ne-
vėltui bus žuvis; aš tikiu,
kad anksčiau ar vėliau pa-
vergtos tautos, jų tarpe ir
mūsų tėvynė, susilauks lai-
sės.

Ta pačia proga noriu pa-
minėti, kad mano vyras,
Vinčas Levickis, irgi buvo
karo veteranas — pirmojo
karo — ir kad jo taip pat jau
nebėra. Vaziuojant iš Chi-
cago į Jacksoną, Mich.,
1947 metų birželio 6 dieną
jis buvo išmestas iš trauki-
nio ir žuvo. Dabar esu naš-

LOMAKINAS IŠVAŽIAVO PAS STALINĄ



Sovietų generalinis konsulas New Yorke, Jokubas
Lomakin, praeitą šeštadienį išvažiavo švedų laivu į
Rusiją. Lomakinas buvo išvartytas iš Amerikos už
žmonių gaudymą ir už laužymą šios šalies įstatymų.
Maskva atsikersydama uždarė amerikiečių konsula-
tus Rusijoje ir įsakė uždaryti Sovietų konsulatą New
Yorke ir San Francisco. Amerikiečiai palydėjo Lo-
makiną be jokio gailėsčio. Tokių kidnaperių ir ban-
ditų čia, ištikrųjų, nereikia.

le, neturiu nei sunaus, nei
vyro.

Vyras buvo gimęs Lietu-
voje 1889 metais, o sunus
gimė Amerikoje 1921 metų
sausio 7.

Amžinai jiems atmintis.

Mrs. Anna F. Levicki,
Jackson, Mich.

PADEKA.

Mūsų didžiai gerbiami E.
ir P. Tamašauskai iš Det-
roito jau antri metai mus
šelpia siųsdami mums siun-
tinėlius. Mums, tremtiniam,
tai yra labai didelis daly-
kas. Mes jiems širdingai dė-
kojame ir linkime, kad jų
namus visuomet lankytų
laimė.

Ta pačia proga noriu iš-
reikšti jiems širdingą lietu-
višką aciu už išrašytą mano
vardu laikraštį "Keleivis",
kuris mus lanko ir priduo-
dams moralės stiprybės.
Suzinome tiesos žodį.

O. ir J. Rinkevičiai,
iš Vokietijos.

HARTFORD, CONN.

SLA 4-to Apskr. piknikas.
Rugšjo 15 dieną Union
Cityje įvyko SLA 4-to Ap-
skričio metinis išvažiavi-
mas. Žmonių buvo gana
daug. Oras pasitaikė labai
gražus ir svečių privažiavo
iš Brooklyno, New Yorke ir
kitų kolonijų. Kalbėjo Dr.
Pajaujis, Jonas Valaitis ir
keletas kitų. Trijų metų
amžiaus mergytė pašoko.

Piknikas buvo Linden
Parke, kuris nepasizymi
gražumu ir nesimant jokie
lietuviško papuošimo. Ro-
dos, tokia proga, kaip meti-
nis SLA apskričio išvažiavi-
mas, vertėjo kam nors
pasirūpinti, kad nors salėje
butų kokių dekoracijų.

Man teko girdėti, kad šis
parkas priklauso lietuviams
dar nuo prezidento Lincol-
no laikų. Jei tai tiesa, tai
jame turėtų būti nors kiek
lietuviškos atmosferos. Da-
bargi šokių salė, palubė,
kaž-kaip užmesta kabo mil-
žiniško didumo apdriskusi

padavęs jį vienai moteris-
kei.

As nežinojau kaip ir kur
tą moterį surasti. Nors jau
praėjo apie du metai, ta-
čiau as negaliu to laikrode-
lio užmiršti; priešingai, to-
lyn as vis daugiau pradėjau
jo gailėtis, nes tai labai
brangi man atmintis. Kam
kitam jis negali tokios reik-
šmės turėti, nes laikrodelis
jau nebenaudojamas. Taigi labai
prašau, kad ta moteris, kuri
jį turi, malonėtų man jį
grąžinti. O gal tas vyras,
kuris jį rado, pažįsta ir atsi-
mena tą moterį, kuriai jį
atidavė? Kas padės man tą
laikrodelį atgauti, busiu dė-
kinga iki mirties.

Mano vardas ir adresas:
Antosė Kuliesienė, 3948 E
street, Detroit 16, Mich.

NEW YORK, N. Y.

Keistas atsitikimas.

Pereitą savaitę man teko
matyti čia tokį atsitikimą.
Pustrečių metų mergaitė
žaisdama kaž-kaip įspraudė
savo galvelę į geležinę tvo-
rą tarp dviejų stulpų, kurie
yra įcementuoti žemėje, ir
jokiū būdu negalėjo išsi-
traukti. Susirinko minia
žmonių. Atsirado iš minios
keli vyrai, kurie mėgino
mergaitę iš tvoros išimti.
Vienas atsinešė kažin iš kur
geležinę štangą ir mėgino
stulpus praplėsti, bet mer-
gaitės vistic nepaliosavo.
Kitas atsinešė iš automobil-
iaus "džekį" ir jo pagalba
norėjo stulpus praplėsti.
Vistic niekas neišėjo iš
mergaitės isteriškai klykė,
negalėdama ištraukti savo
galvelės.

Atsirado policija, kuri
pašaukė trokš su acetolyne
degintuvais, kad vieną stul-
pą palei žemę nudegintų.

Tuo tarpu scenoje pasi-
rodė vidutinio amžiaus mo-
teris. Ji ramiai priejo prie
mergaitės, pasuko mergai-
tės kūną šonu ir išstumė ją
pro stulpus antron tvoros
pusen.

Minia pradėjo juoktis,
kad ko negalėjo padaryti
stiprus vyrai, tą padarė
silpna moteris. K. D.

DETROIT, MICH.

Kas turi mano laikrodelį.

Atsišaukiu į tą asmenį,
kai turi mano pametą ran-
kinį laikrodelį su susitrau-
kiančia apyranke iš geltono
metalo. As jį pamečiau ar-
menų svetainėj dar 1946
metų spalio mėnesį, prie
durų, besirengiant drapa-
nom eiti namo ir atsiveik-
nant su Kanados daininin-
kais. Tuo laiku as to neja-
čiau, tik rytojaus dieną ap-
sižiūrėjau, kad laikrodelio
neturiu. Iš buvusių tenai
žmonių vėliau sužinojau,
kad mano laikrodelį radęs
kažin koks vyras, bet vietoj
paiduoti jį rengejams, jis

ŽODYNAS

Angliskai - Lietuviškai ir
Lietuviškai - Angliskai
A. LALIO Žodynas
Nauja Laida
2 tomai. 1300 pusl.
KAINA 12 DOLERIŲ
SU APDARAIŠ \$14.00.
Pinigus siųskit su užsakymu:
DR. D. PILKA
546 E. Broadway
South Boston 27, Mass.

JUOZAS STALINAS

— arba —

Kaip Kaukazo Razbaininkas Pasidarė
Rusijos Diktatorium

Tokią brošiūrą yra parašęs J. Pilipauskas, kuris pa-
žįsta Staliną nuo jo kuditystės. Čia nušviestas visas
Rusijos diktatoriaus gyvenimas: kaip jis rubavojo
bankus ir kaip jis žudė savo sėbrus. Ne prasimanymai
ar šmeitai, bet istoriniai faktai, su datų, įvėty ir var-
dų nurodymais.

Paskutiniiais laikais plinta gandai, kad Staliną pra-
dėjo esti vėžys. Šiomis dienomis buvo pasklidusi žinia,
kad jis jau nebegyvas. Dabar kyla klausimas, kas už-
ims jo vietą, kai giltinė jį nusineš?

Brošiūra didelio formato, gražiais viršeliais, 32 pus-
lapiai grynų faktų, kaina tik 25 cent. Gaunama "Ke-
leivio" knygyne:

KELEIVIS

636 Broadway,

South Boston 27, Mass.

KAIP MUS VEŽE KANADON.

Tarp 305 tremtinių, atvyko
52 lietuviai.

Gerbiamoji Redakcija!
Mano sesers M. Garbie-
nės dėka, as jau nuo 1947
metų esu ir busiu nuolatinis
"Keleivio" skaitytojas.

Pereitais metais rašiau
tamtoms iš Vokietijos, o
jau šiandien rašau iš Kana-
dos. Šių metų birželio 19 d.
per Antverpeno uostą gar-
laiviu "Continental" aplėi-
do Europos žemyną 305 DP
žmonių, surinktų iš įvairių
stovyklų amerikonių zono-
je. Jų tarpe buvo 52 lietu-
viai, kurie važiavo daugia-
usia žemės ūkio darbams, o
kiti į aukso kasyklas.

Birželio 30 d. pasiekėm
Kanados uostą Halifaxą.
Atvykusi į garlaivį Kana-
dos komisija painformavo
mus, kad galima susigrū-
puoti tautybėmis, po 5, 10
ir 15 žmonių į grupę. As
inė jau 15 lietuvių grupę,
kuri buvo paskirta į Brand-
fordo apylinkę.

Patiktinus mūsų doku-
mentus ir čemodanus (galė-
jome vežtis kas ką turėjo-
me), visi buvome susodinti
į traukinį, kuris kanadišku
greičiu gabeno mus per
Montrealą, Torontą ir kitas
vietas į Brandfordą.

Liepos 2 dienos rytą bu-

vome jau Brandforte. Far-
meriai savo automobiliais
nuvežė mus su visais čemo-
danais į darbo ministeriją,
kur buvome paskirti po vie-
ną į farmą. Man teko pa-
tekti į farmą pas daną, at-
vykusį į Kanadą prieš 24
metus.

Mums tenka dirbti įvai-
rius žemės ūkio darbus. Du
kartu per dieną mašinomis
melžiame karves. Dirbame
iš viso 11 valandų per die-
ną. Pirmuosius mėnesius,
kol susipažinsime su Kana-
dos žemės ūkio technika,
atlyginimo gauname po
\$45 mėnesiui.

Seimos mūsų visu liko
Vokietijoje, bet nuo birželio
23 dienos yra jau atgaben-
tos į pereinamąją stovyklą
ties Hamburgu ir, gautomis
paskutinėmis žiniomis, jom
jau yra ruošiami dokumen-
tai. Tikimės, kad šių metų
spalio mėnesį jus bus jau
Kanadoje, tame demokrati-
škame krašte, kur klesti
sąžinės, žodžio, spaudos
laisvė.

Esu didžiai dėkingas IR-
O organizacijai už atveži-
mą Kanadon, ir Kanados
vyriausybę už suteikimą
prieglaudos.

Juozas Rimkus.

BROOKLYN, N. Y.

Is Dariaus Girėno paminklo
komiteto veiklos.

Pastaruoju laiku šio ko-
miteto vieša veikla kiek su-
mažėjo, nes norima prieiti
prie užbaigos pradėto dar-
bo, pastatyti Brooklyne pa-
minklą Dariaus ir Girėno
žygiui pagerbti. Bet vis ran-
dėsi kliūčių, kurios šį reika-
lą trukdo.

Jau buvo pirmiau prane-
sta, kad komitetas stengiasi
surasti naują vietą pamink-
lui. Šiuo klausimu įteiktas
New Yorko miesto pareigu-
nams prašymas, kuriame
nurodytos šį Fondą remian-
čios draugijos, vietiniai ir
kitų lietuvių kolonijų laik-
raščiai ir radijo stotys. Ma-
nyta kad atsakymas bus
skubus, vienok praėjo jau
keli mėnesiai ir jokios ži-
nutės dar nesulaukiame. O
be užtikrintos vietos negali-
ma pradėti paminklą staty-
ti. Be to, ir pinigų stoka.
Paminklo pastatymui yra
sukelta viso arti \$5,000.00.

Kuomet kokis naujas už-
manymas greitai neįvykdo-
mas, tai tuli žmonės skei-
džia įvairius gaudus. Šiuo
atveju yra kalbama, buk
paminklo statymas vilkina-
mas tyčia, kad "komitetas
gautų sau daugiau algų",
arba kad Fondo pinigai esą
išseikvoti, ir tam panašiai.

Užtikrinu, kad nieko pa-
našaus nėra; visas komite-
tas dirba be algų ir už ru-
šiamas pramogas niekas ne-
ima atlyginimo; gautos au-
kos ar likę uždabiai nuo
arengimų saugiai suskai-
domi ir dedami bankan Da-
riaus Girėno Paminklo Fon-
do vardu dviejų izdo glo-
bėjų ir izdininko, kuris yra
po \$500.00 užstato.

Isikurus šiam Fondui
1939 m. spalio mėn., nuo
tos datos kas metai buna
ruošiamas liepos 15-tos die-
nos atžymėjimas, nes tą die-
ną, 1933, lakunai žuvo. Ši-
met yra rengiamas gražus
bankietas ir šokiai Dariaus
ir Girėno penkiolikos metų
pagerbimui. Pramoga į-
vyks šeštadienį, spalio 16
d., Piliečių Klubo Salėje,
280 Union ave., Brooklyn,
N. Y. Biletai bus pardavi-
nejami iš anksto, tad nuo-

širdžiai prašome draugijų ir
pavienių asmenų jų įsigyti.
Korespondentas J. Š.

Kanados Socialistų
Suvažiavimas.Winnipege dalyvavo 300
delegatų.

Winnipego mieste, Kana-
dos vakaruose, rugšjo 20
dieną įvyko Kanados so-
cialistų sąjungos suvažiavi-
mas, kuriame dalyvavo
apie 300 delegatų, suvaži-
avusių iš visų Kanados pro-
vincijų ir miestų.

Kanados socialistų orga-
nizacija oficialiai vadinasi
Co-operative Common-
wealth Federation, kas lie-
tuviškai reiškia Kooperaty-
vine Valstybės Sąjunga.

Socialistai tikisi ateinan-
čiuose rinkimuose pravešti
parlamentan daug savo
žmonių ir tuo tikslu šis su-
važiavimas priėmė platfor-
mą bei programą, kuri pasi-
sako už elektros, plieno ir
kai kurių kitų svarbių pra-
monių nacionalizaciją.

Kanadietis.

BERLYNO BURMISTRAS



Ferdinandas Frišlenbur-
gas, Berlyno majoras ir
miesto tarybos pirmininkas,
kuris negali gauti tarybai
apsaugos. Organizuosios ko-
munistų gaujos puola tary-
bos susirinkimus ir nei poli-
cija, nei kariuomenė nieko
nedaro. Tarybos rumai ran-
dasi rusų kontroliuojamojo
miesto daly.

WORCESTER, MASS.
CHESTNEY'S
CANTEENVIETA MALONI IR SILTA
Visokių Gėrimų, Alaus,
gardžiai pagamintų Val-
gių ir Užkandžių

Čia gaunama ir "Keleivis"
pavieniais numeriais
90 MILLBURY STREET
WORCESTER, MASS.

Pasikalbėjimas Maikio su Tėvu



—Tegul bus pagarbintas, Maikie.

—Garbinimą tėvas galėtų palikti kitam kartui. Šiandien yra svarbesnių reikalų.

—O kokie tie reikalai?

—Visų pirma tėvas galėtų man pasakyti, ką girdėjai Chicagoj.

—Čikagon aš negalėjau nuvažiuoti, Maikie.

—Kodėl?

—Pamečiau vieną patkavą nuo bato.

—Patkava ne lietuviškas žodis, tėve.

—O kaip bus lietuviškai.

—Pasaga.

—Maikie, pasaga tikrai mergos gauna. Lietuvoj yra tokia mada, kad merga be pasogos negali gauti vyro. Bet vyrai pasogos nereikia. Jam reikalingi tik batai su ilgasiais aulais ir pakautys, kurie galėtų patkavom. Bet jeigu vyrai vieną patkavą pameta, tai reiškia nelaimę. Valuk to aš ir Chicago nevažiuoju. Sakau, gali atsiųsti kokią nelaimę; biesas gali koją pakisti.

—Tėvas vis dar tiki prietarus.

—Jes, Maikie, mano tikėjimas kaip arbutas.

—Tai juokingas palyginimas.

—Ne, Maikie, čia ne juokai. Zakristijonas skaitė man iš "Darbininko", kad gero žmogaus tikėjimas turi būti ne garstyčios grūdai, bet arbutas. "Darbininko" redaktorius rokoja, kad ir prezidentas Trumanas galėtų daug ką padaryti, jeigu turėtų tokį tikėjimą kaip arbutas. Jis galėtų net Staliną numaldyti ir paką ant žemės padaryti. Ale bėda, kad Trumano tikėjimas yra per daug menkas, kaip garstyčios grūdai.

—Matyt, tėvas nežina šventraščio, jeigu šitaip kalbi.

—Nu, o ką šventraštis sako?

—Šventraštis yra pasakytas aiškiai, tėve, kad ir garstyčios didumo tikėjimas gali stebuklus daryti. Jeigu žmogus turės nors tiek tikėjimo, kaip garstyčios grūdai, sako šventraštis, tai jis galės gerti stipriausius nūdus, o jam nieko nekenks. Jis galės pasakyti kalnui, "pasitrauk iš kelio," ir kalnas pasitrauks.

—Jeigu tas teisybė, Maikie, tai reikėtų, kad mūsų švento Juozapo organo redaktorius neturi gana tikėjimo, ba kai jis važiuoja

armobilu, tai važiuoja vis aplink kalną. Kitaip jis liėtų tam kalnui pasitraukti iš kelio.

—O gal ir jis nežino šventraščio.

—Jis turi žinoti, Maikie, ba jo brolis yra tikras kunigas ir neslektai pamokslus pasako.

—Tėvas turėtų šitą dalyką ištišti.

—Bet aš, Maikie, tokio stebuklo dar negirdėjau, kad kalnas pasitrauktų kam nors iš kelio. Juk važinėja armobilai kunigai, vyskupai, o paskutiniaisiais laikais jau ir šventas tėvas įsitaisė tokią mašiną, jis irgi važinėja. Bet kalnai kaip stovi ant to paties pleišo. Nei vienas nepasimovino. Tai nejaugi visi tie bažnyčios dignitoriai neturi tikėjimo nei tiek, kaip garstyčios grūdai? Prisižink, Maikie, ar tu čia man nepamelavai?

—Ne, tėve; šventraštis tas parašyta labai aiškiai.

—Na, tai kodėl kalnai neasitraukia kunigams iš kelio?

—Todėl, tėve, kad jie negali pasitraukti.

—Bet gi tu dabar tik sakai, kad tikėjimo galybė gali juos nukelti.

—Ne, tėve, aš to niekad nesakiau. Aš tik sakiau, kad šventraštis taip aiškina. Dabar tėvas pripažina, kad tikėjimo galybė kalno perkelti negali. Nežiūrint kiek kas tiki, ar visai netiki, stebuklų niekas negali padaryti. Todėl niekas kalba vadinamas "šventraštis," ir niekas kalba "Darbininko" redaktorius.

—Na, o kaip tu, Maikie, rokoji, kad šitą biznį mudu iširtume moksliskai? Aš gausiu nuo fermerių arbutų, o paskui abudu nunešim jį "Darbininko" redaktoriui ir paprašysim, kad jis palygintų su tuo savo tikėjimo didumu. Gal tada suseksim, kodėl šandien nėra jokių cudų ant svieto?

—Tėvas gali tai padaryti be manęs.

—Okei, Maikie! Aš patraįsiu.

—Okei, Maikie! Aš patraįsiu.

—Okei, Maikie! Aš patraįsiu.

—Okei, Maikie! Aš patraįsiu.

—Okei, Maikie! Aš patraįsiu.

—Okei, Maikie! Aš patraįsiu.

—Okei, Maikie! Aš patraįsiu.

—Okei, Maikie! Aš patraįsiu.

Ligų Gydymas Seniau

Kokių "Daktarų" But—Gydymo Budai — Gydytojai Badavo, Aptiekoriai Turėjo —Garsioji "Ekspelerija"

Daktaras K. Grinius savo knygoje, "Atsiminimai ir Mintys," pasakoja, kaip prieš 50 metų lietuviai suvalkioj gydyti nuo visokių ligų. Daktarų tais laikais buvo nedaug, bet užtat buvo galybė visokių ligų "žinovų", kurie žmones gydydavo ir konkuravo su daktarais. Dr. K. Grinius sako:

Be diplomuotų gydytojų, žmones gydė felceriai, akušerės, šiaip visokie apydyktariai, kaulų tvarstytojai, suvarinėtojai, nikštininkai, nužadėtojai, ekzortininkai (kunigai), homeopatai, žolininkės, sprandininkės, braukytojos ir kitokie pavadinimo medicina besiverčiančios asmenybės (kraujučiai, kraujaliai, kraujaleidžiai, totoriai, kirmėliai). Medicinos specialistų, kaip matyti, buvo daugybė.

Apie 1894 metus Mariampolėje turėjo uždarbį iš medicinos felcerių Lipe-Smorgonskis, Antanas Lenkaitis (kuris užsigaudo, jei kas nepavadinavo daktaru), akušerė Krukauskienė, Dambrauskienė, Karolina Zinkevičienė, paskiau ir jos dukterė Antanina, Voinčiūtė. Nemažą praktiką turėjo ligoninės felceris Voinčiūsis, kuris ligoninėje net amputacijas darydavo (prie Dr. Uscinskio). Viena Degučių žydė buvo pagarsė už specialistę piktasių gydytoja. Ji gamindavo tokią labai lipnų piktą (smalą), juo sutepdavo kazyrę (korką) ir užliūdavo ant nukirptos nuingsios pacienės galvos. Kai tas pleistras gerai aptapnotas, tvirtai prie plaukų prilipdavo, tai žydė vienu akimirksniu jį su plaukais nuplėsdavo ir užtepdavo jai žinomą gydomoju tepalu. Ji gydytojus su piktasiiais žmonės nesikreidavo, nes nieko nepadėdavo, visi eidavo pas tą žydę. Tas nuplikinimo būdas budavo seniau vartojamas ir Europos klinikose, iki rentgenizacijos atsiradimo.

Rožę nužadėdavo tam tikri nužadėtojai. Mariampolėje eksmokytojas Žickauskas, pruselis Frickis. Žmonės sakydavo ir tebesako, kad daktarai rožes nemoką gydyti, tik nužadėtojai.

Daugelis ligonių ir iš inteligentijos (kaip apskri-

ties viršininkas Goliačovskis, apskrities inžinierius Borisovskis, net medicinos daktaras Mariampolės taikos teisėjų suvažiavimui pirmininkas Sinickis, Pilviškių klebonas kun. O. Oleka) važinėdavo gydytis pas "prusą" A. Panemunės eigulį Kristupą...

Budavo ir kitokių svieto "pereigų", kurie pėsti, tarbas persimėgė, vaikščiodavo po kaimus ir dalindavo žmonėms vaistus nuo visokių susirgimų. Ypatingai buvo tuomet paplitęs, kaip universals vaistas nuo įvairių sausgėlių, arba neuralgių, Vokietijoje fabrikinio būdu gaminamas Richterio Pain-Expeller, aštriai kvėpias, daugiausia ankšpipirų spiritinis. Jisai, apie 100 gramų dailiame buteliuke supiltas ir dailioj popieriaus dėžutėje įpakuotas, budavo įvairių valkatų po visą Lietuvą plačiausiai pardavinėjamas. Reikia pastebėti, kad prie Pain-Expellerio bonkutes budavo pridėtas Richterio lietuvių kalba gotų (vokiečių) raidėmis spausdinamas lyg medicinos metraštis, vardu "Ligonų Prietelius". 1879 metais redaguodavęs vieną jo leidinį Tiltės inteligentas Eduardas Gisevičius, pavadinęs keistoku vardu: "Dr. Adolf Richterio Išdyska Suglaudimas". Vėta pasiskaityti, kas nori turėti žinių apie lietuvių medicinos terminologiją, tą Richterio lietuvišką medicinos literatūrą. Tai buvo pirmutinis, nors ir reklaminis, lietuvių kalba spausdinamas, beveik peridinis leidinys. Kodėl jo nespausdindavo lotynų raidėmis, suprantama—kad verslui nepakenktų. Richteris ar jo įpėdiniai, turbūt, manė, kad lotynų raidėmis spausdintas "Ligonų Prietėlius", o kartu ir Ekspeleris, galėjo būti caro žandarų persekiojamas...

Taigi asmenų, kurie tuomet gydydavo žmones, buvo daugybė, bet pas diplomuotus gydytojus ligonių ateidavo ne taip jau daug. Jezne, Balbieriškyje, Liudvinave, nevisados tikrieji gydytojai užsidirbdavo duona, kai kam iš tikrųjų gydytojų pradėjus praktiką, dėl ligonių trūkumo tekdavo nešdintis į kitą vietą. Bet vaistinininkai kur apsi- buvę, retai kada iš ten iškraudydavo. Jie laikydami

mies senovės alchemikų tradicijų, labiau už gydytojus mokėdavo prisitaikyti prie žmonių norų ir beveik visi susikraudavo turtus. Mariampolės apskrities gydytojai dažniausiai neišlaikydavo, bet vaistinių būvo: Liudvinave, (vaistinininkas Danilevičius), Višakio Rudoj (provizorius Frankauskas), Griskabudy (vaistinininkas Suševskis), Garliavoje (provizorius Aglinskis).

Daktaro K. Grinius knyga, "Mintys ir Atsiminimai," paduoda labai daug žinių iš mūsų jaunų dienų Lietuvos, prieš 40-50 metų, kada Dr. K. Grinius pradėjo savo gydytojo praktiką suvalkioj.

Skaitant jo knygą aš prisiminiau ir tą garsiąją "ekspeleriją", kurios bonkute visada budavo mano mamoms šepukėje. Tuščias "ekspelerijos" bonkutes mes vaikai vartodavome, kaip "barometrus". Pripildavome jas vandens, atsargiai apversdavom ir iš tos neužkimstos, apverstos bonkutės vanduo nebėgdavo. Bet iš jos ištysdavo vandens snapas ir pagal tą, kiek ilgai nutysdavo tas vandens snapas, mes "spėdavome orą". Tai buvo labai primityviškas barometras, o pati "ekspelerija" tada tikrai gydydavo visokias ligas ir buvo skaitoma būtinas namų vaistas. J. Z.

Mirė Augusto Bebelio Duktė.

Augustas Bebelis buvo visam civilizuotam pasauliui žinomas kaip įtakingas Vokietijos socialdemokratų vadas, puiškas kalbėtojas ir rašytojas. Jo knyga "Moteris ir Socializmas" yra išversta ir lietuvių kalbon. Tai stambus ir labai įdomus veikalas. Jį išleido Amerikos Lietuvių Socialistų Sąjunga; bet kai komunistai užgrobė L. S. Sąjungos centrą, jie visos socialistų išleistas knygas sunaikino — lygiai taip kaip Hitleris fanatikai, kurie degino ant laužų Vokietijos socialdemokratų sukurtą literatūrą. "Moteris ir Socializmas" knygos autorius, Augustas Bebelis, mirė 1913 metais, susilaukęs 72 metų amžiaus. Iki šiol dar gyvena jo duktė Frieda (išstark Fryda), kuri buvo ištekejusi už Šveicarijos gydytojo Simono. Bet šiomis dienomis atėjo iš Europos žinių, kad ir ji jau mirė (jos vyras yra miręs kiek pirmiau). Ji buvo jau nebejauna moteris, susilaukusi arti 80 metų amžiaus, paskutinė iš Bebelio šeimos palikuonių.

REIKALINGA ŽINIŲ KONTRABANDA.

Berlyno žiniomis, amerikiečių kariuomenės vadovybė tenai organizavusi kontrabandą žinioms gabenti į rusų užimtą zoną. Nes viešai bolševikai neišleidžia teisingų žinių, kurios nušviečia Maskvos agentų šunys.

SKAITYKITE Informacijos Centro Leidinius!

LITHUANIA'S FIGHT FOR FREEDOM By— E. J. Harrison. Kaina 50c.

CHILBERT DE LANNON IN MEDIEVAL LITHUANIA By— P. Klimas. Kaina \$1.00

LITHUANIA IN A TWIN TEUTONIC CLUTCH a collective work Kaina \$1.00

Užsakymus siųskite: Lithuanian American Information Center, 233 Broadway, New York 7, N. Y.

NAUJAS ANGLŲ KOVOS ORLAIVIS



Anglai jau vartoja savo karo laivyną naujausią ir greičiausią karo orlaivį, kurs, varomas varykliniu motoru, skrenda po 600 mylių per valandą. Orlaivis nutrauktas Langley, Anglijoje, laike kariškų manevrų.

Kalbos Dalykai

Kas juos vežė?

Viename laikrašty skaitau: "Mes nuvažiuom tenai su automobiliu." Perskaicius tokį sakinį, taip ir norisi paklausti: "Kas gi jus tenai nuvežė?" Nes važiuoti "su automobiliu" reiškia, kad kartu važiuoti ir automobilis. Pavyzdžiui: "Aš nuvažiuoju su Petru." Iš to aišku, kad aš važiuoju ir kartu su manim važiuo Petras.

Bet su automobiliu aš negaliu važiuoti. Aš galiu važiuoti tikrai automobiliu, be jokio "su."

Panašių netikslumų tenka pastebėti mūsų spaudoj ir gyvoj kalboj labai dažnai. Pavyzdžiui, neseniai skaičiau viename straipsny šitoki dalyką: "Pietų Amerikos darbininkų unijos kreipėsi į Amerikos Darbo Federaciją su pasiūlymu suvienyti visas pasaulio darbininkų unijas."

Išėina, kad čia kreiptasi ne tikrai į federaciją, bet ir į pasiūlymą. Nei šis, nei tas.

Aš šitą sakinį parašyčiau taip: "Pietų Amerikos darbininkų unijos padarė Amerikos Darbo Federacijai pasiūlymą..." o ne "kreipėsi į Federaciją su pasiūlymu."

Klaida joja ant klaidos. Teko skaityt vieno kores-

ponto parašytą ir redakcijos nepataisytą pranešimą apie seimą. Jisai sako: "Seimas pradėta su himnais."

Čia trumpame sakiny dvi klaidos. Seimas turėjo but pradėtas, o ne pradėta. Pradėta gali but tikrai konferencija, sueiga, vakarienė, gegužinė—moteriškos gimties dalykai, o ne vyriškos.

Kita klaida, tai tas visai nereikalingas jungtukas "su." Seimas pradėtas su himnais reiškia, kad kartu su seimu ir himnai buvo pradėti.

Išaištytas šitas sakiny turėtų išrodyti taip: "Seimas buvo pradėtas himnais."

Truputis komunistiškų žemčiūgų.

"Laisvės" moterų skyriuje (11 rugpjūčio laidoj) vienas komunistų pisatelis rėžia: "Nemėgink atkakinti ateities vartų su praeities kraujais apskretusiu surudijusiu raktu."

Čia išėina, kad kažkas nori surudijusiu kartu atrakinti vartus, kuriuose pilna "praeities krauju."

Aišku, kad žmogus, kuris parašė šitą nesąmonę, norėjo pasakyti, jog tas raktas yra "surudijęs ir kraujais apskretęs" (komunistai visur mato kraują), bet jis nepastatė skiriamųjų ženklų kur reikia, ir išėjo šlykštus šiupinsys.

Dr. Yla.

ISIGYKIME VERTINGŲ LEIDINIŲ APIE LIETUVĄ.

Amerikos Lietuvių Tarybos Sekretariate (1739 So. Halsted st., Chicago 8, Ill., Tel. CANai 8500) galima įsigyti šių vertingų veikalų:

Constantine R. Jurgėla. History of the Lithuanian Nation, 1948 m., 544 pusl., stori viršai, \$5.00.

Thomas G. Chase. The Story of Lithuania, 1946m., 392 pusl., stori viršai, \$3.50.

Lithuania. Country and Nation, 50c.

Pirkėjams duodami dar 3 nemokami priedai. Pardavėjams skiriama 20% nuolaida. Šios knygos gali buti panaudotos kaip dovana.

Pažymėkite ženkliuku pagėdaujamą knygą, adresą ir pavardę ir atsiųskite mums šią iškarpa. Mes jums toliau pasiūsim knygą išpirtinai (COD).

Vardas _____
Adresas _____

"ATSISVEIKINA" SU SOVIETŲ KONSULATU



San Francisco aukštosios mokyklos mokiniai nuėjo "atsisveikinti" su Sovietų konsulatu, kuris šias dienas užsidarė. Mokiniai, iškele pajmokiančius užrašus, linki Sovietų pareigūnams grįžti į Maskvą ir pasveikinti ten "vodką ir ikrus".

Tremtiniai ir Politinės Ju Srovės

(Iš atliekamų tremtinio užrašų)

I. "Žiburių" redaktorius pakeltą klausimą, "Kokia turėtų būti gyvenimo nuotaka tarp įvairių politinių grupių Vokietijoje," VLIK-o pirmininkas, kun. M. Krupavičius atsakė (1947 m. "Žiburių" Nr. 23) štai kaip:

"Politinė partija turi pagrįstą pagrindą veikti tik savojoje žemėje. Tremtyje politinės partijos kaip ir nustoja egzistavimo racijos, ir jei jų esimas pateisinamas ir suprantamas, tai tik tais atvejais, kai kyla savo tautos ir savo žemės politiniai klausimai. Tokių klausimų pavyzdžių mes turime tremtyje. Tačiau ir šiais atvejais politinių grupių veikla turėtų reikštis tik tuose organuose, kuriuose tas politinis darbas atliekamas. Pas mus, tremtyje, tas partiskumas blogia žodžio prasme ir susirūpinimas partijų veiklos atgaivinimu yra nepriderintas prie mūsų gyvenimo sąlygų bei reikalavimų, ir dėl to dažnai pačioj tremtinių visuomenėje būna aštresnės kritikos ir neigiamo nusistatymo. Mūsų politinės grupės pagrindą veikti yra VLIKe. Jos visos turi savo atstovų. Įvairiaspalvė yra VLIKo sudėtis. Ji sudaro net dešimties grupių įgalioti asmenys. Jau tik skaičius rodo, kad visai sklandaus sutarimo visais atžvilgiais ten negali būti. Tačiau su pasigėrėjimu galioj konstatuoti, kad Lietuvos laisvinimo darbe visos tos grupės yra vieningos ir šioj srity tiesiogiai nesutarimų tarp šių grupių dar nėra buvę. Šitas teigiamas momentas sudaro VLIKo jėgą ir stiprybę."

Perskaicius šią citatą kyla labai daug klausimų. Kodėl politinės partijos neturi pagrindo veikti tremtyje? Jeigu paskirose šeimose būna įvairių nuomonių politiniais klausimais, tai kodėl šitokių skirtingų nusistatymų negali būti 80,000 tremtinių masėje? Kodėl tremtiniai negali pasiskirstyti politinėmis partijomis ir esamomis sąlygomis veikti? Ne tik gali, bet ir privalo! Neorganizuota visuomenė nebus naudinga nei pačiai sau, nei atkurtajai Lietuvai. Todėl tremtiniai ir pasiskirstę politinėmis srovėmis. Veikia ir krikščionių demokratų srovė, ir kun. M. Krupavičius šioje partijoje gana aktingai dirba; tai kam šitai kalbėti ir rašyti? Kam tokias mintis skleisti?

VLIKą sudaro net dešimties grupių įgalioti asmenys. Kam skelbti netiesą? Juk saugiam ir neutraliam. Kas iškrinta iš Dievo karalystės, atsimeta ir nuo jo įsakymų. Jis negali tada būti kitoks, kaip Dievo priešas. Norėdamas ar nenorėdamas, pakliuva į kitą karalystę; karalystę netikėtumo, melo, priedarbių ir apgaulės. Gyvenimas rodo daug pavyzdžių, kaip žmonės tada yra paglemžiami demono viešpatystės..."

Krikščionių demokratų srovės veikėjai ir laikraščiai nieko neišmoko ir nieko neužmiršo. Jie vis dar gyvena pagarsėjusia velionies prelatu Antanavičiaus aplinkraščio dvasia. Tolerancija, sąžinės laisvė, žmogiškumas padaromas, taikinė vienybė vienu brūkšniu panaikinama. Dėl ko žmonės ilgus amžius kovojo ir dirbo, tas viena akimirka kojomis sutrempiama. "Kas ne su mumis, tas prieš mus..." Juk ar ne panašiai ir "tėvas, mokytojas ir tt." Stalinas tvirtina? Ar ne todėl aktinėjnieji kunigai pradėjo viešai skelbti, kad netikintieji nebus įsileisti laisvoni Lietuvon?!

Katalikų vyskupai, veikėjai ir laikraščiai paskirstę tremtinius į tikintuosius ir visus kitus. Pradėjo religinių pagrindų kovą; todėl visi sąžinės laisvės šalininkai privalo šį iššūkį priimti bei tinkamai apsiginti. Kas iš tos kovos laimės—sunku dabar numatyti.

Petrus Kukalis.

penkios VLIKo grupės sudaro vieną krikščionių demokratų srovę ir visuomet eina išvien. Pusė VLIKo narių yra vienos srovės, tai kam šią vieną srovę vadinti "penkiomis grupėmis?" Ukininkų Partija dar Lietuvoje likviduota, tai kodėl ji vadinasi "atskira grupe?" Pagaliau, smetoniniai tautininkai, kaip buvusi vadistinio pobūdžio grupė, likvidavusi Lietuvoje savo viešpatavimo metu visas kitas demokratines partijas, ar gali būti laikoma "atskira grupe?" Tas pats ir su smetoninių tautininkų satelitais VLIKe, vadinamais laisvės kovotojais.

Padarius aritmetikos veiksmus, rasime, kad VLIKe yra tik trys Lietuvos politinės partijos: krikščionių demokratų, Lietuvos Valsietiečių - Liaudininkų ir Lietuvos Socialdemokratų. VLIKo pirmininkas turėtų tai žinoti ir nesiremti vien formaline VLIKo sudėtimi.

Lietuvos vyskupo, esančio tremtyje, ganytojiniam laisvės ištremime gyvenantiems tikintiesiems lietuviams (1947, x. 18 d. "Žiburių" Nr. 42 (101) be kita ir šitai rašoma:

"Jei Kristaus uždavinys čia žemėje buvo įkurti Dievo karalystę, tai mūsų yra pareiga būti tos Dievo karalystės ramsčiais ir bendradarbiais. Negalime tenkintis tik iš šalies stebėti šį vyksmą. "Kas ne su manim, tas prieš mane, ir kas su manim nerenka, tas eikvoja", sako Kristus (Mat. 12, 30). Gyvename tokius tikėjimo kovos laikus, kad kiekvienas pasyvumas, laikymasis nuosaliai, yra Kristaus ir jo kuriamosios Dievo karalystės išdavimas. Kaip dar mes galime tada ramiai kalbėti: "Viešpaties maldos žodžius: "Teatinie tavo karalystė?"

Tai, "kas ne su manim, tas prieš mane"... Jokio vidurio, jokio kompromiso čia nėra ir negali būti. Sekancijame "Žiburių" numerį (1947, Nr. 43 (102)) Simas Sužiedėlis jau "realizuoja" vyskupų paskelbtą dėsni šitokiu būdu:

"Kas neina su Kristumi, eina prieš jį. Kartais kovojama su Dievu, pats to nežinodamas: savo abejingumu, savo sustingimu, apsielidimu savo ir negudria šneka apie išskyrimą žemėje Dievo ir žmogaus reikalų, politikos ir religijos, valstybės ir bažnyčios (ne sritinių, o iš esmės).

"Dievo karalystė nėra iš tų, kurią galima būtų įsiskirti ir už jos sienų būti

saugiam ir neutraliam. Kas iškrinta iš Dievo karalystės, atsimeta ir nuo jo įsakymų. Jis negali tada būti kitoks, kaip Dievo priešas. Norėdamas ar nenorėdamas, pakliuva į kitą karalystę; karalystę netikėtumo, melo, priedarbių ir apgaulės. Gyvenimas rodo daug pavyzdžių, kaip žmonės tada yra paglemžiami demono viešpatystės..."

Krikščionių demokratų srovės veikėjai ir laikraščiai nieko neišmoko ir nieko neužmiršo. Jie vis dar gyvena pagarsėjusia velionies prelatu Antanavičiaus aplinkraščio dvasia. Tolerancija, sąžinės laisvė, žmogiškumas padaromas, taikinė vienybė vienu brūkšniu panaikinama. Dėl ko žmonės ilgus amžius kovojo ir dirbo, tas viena akimirka kojomis sutrempiama. "Kas ne su mumis, tas prieš mus..." Juk ar ne panašiai ir "tėvas, mokytojas ir tt." Stalinas tvirtina? Ar ne todėl aktinėjnieji kunigai pradėjo viešai skelbti, kad netikintieji nebus įsileisti laisvoni Lietuvon?!

Katalikų vyskupai, veikėjai ir laikraščiai paskirstę tremtinius į tikintuosius ir visus kitus. Pradėjo religinių pagrindų kovą; todėl visi sąžinės laisvės šalininkai privalo šį iššūkį priimti bei tinkamai apsiginti. Kas iš tos kovos laimės—sunku dabar numatyti.

Petrus Kukalis.

Rusija Uždarė Konsulatus Amerikoje.

Moskva labai įsijėidė, kad Washingtonas atmetė jos protestą dėl Kosenkinos skandalo ir išvyjo Sovietų konsulą Lomakiną. Kad parodytų savo įtūžimą, Maskva pranešė, kad ji nutraukianti visus konsularinius santykius su Amerika ir uždaranti čia visus savo konsulatus, kurių, tiesą pasakius, buvo tik du—New Yorke ir San Franciscoje.

Vienkart Maskva pareikalavo, kad ir Amerika uždarėtų savo konsulatus, kurių vienas yra Vladivostoke, o antras buvo dar planuojamas Leningrade.

Šitas konfliktas pasidarė dėlto, kad rusų konsulas Lomakinas prievarta pagrobė ir uždarė konsulate mokytoją Kosenkiną, kuri atsisakė grįžti Rusijon ir buvo pasislėpus. Uždarę konsulate šita moteris išsoko per langą nuo trečių lūbų ir sunkiai susižeidė. O kai policija nuvežė ją ligoninėn, Lomakinas pakėlė skandalą. Jisai norėjo išgauti mirstančią Kosenkiną iš ligoninės, o kai policija jam neleido tą moterį išgauti, tai jis pradėjo kolyti Amerikos vyriausybės organus "gengsteriais" ir kitaip. Jo melagingomis informacijomis pasiremdama Maskva irgi išsišoko, prisigaudama Amerikos valdžiai durną protestą dėl Kosenkinos "terorizavimo".

Tuo tarpu faktas yra toks, kad negrįžtančius Sovietų piliečius Amerikoje terorizavo ne kas kitas, bet pats Sovietų konsulas Lomakinas. Dėl to Amerika jį ir išvyjo.

TRUMANO "GELEŽINĖ UZDANGA."

"Geležinė uždanga" turi ne tik Stalinas, bet ir Trumanas. Taip sako republikonai, nes Trumanas ne duoda šnipų tyrinėtojų rekordų, kurie parodytų federalinės valdžios tarnautojų ištikimybės pareiškimus. Trumanas uždengė komunistus ir Rusijos šnipus "geležine uždanga", tai sako republikonai.

A. HISS DUODA PARODYMUS KONGRESE



Buvęs aukštasis valdžios pareigūnas, Alger Hiss, liudija kongreso komisijoj apie savo santykius su vienu buvusiu komunistu, W. Chambers. A. Hiss sakė, jis niekada nebuvo komunistu ir pradžioje sakėsi, net W. Chambers nepažįstą, bet vėliau prisiminė, kad su juo turėjęs visokių reikalų, jam buvęs išnuomavęs butą ir atidavęs savo seną automobilį...

BAISIOS BUVO DIENOS LIETUVOJE.

Mūsų bendradarbis, M. Krasinskas, prisuntė iš Urugvajaus savo gimtinės laišką, kuris gyvais bruožais nušviečia bolševikų Lietuvon įsiveržimą ir kas paskui tenai darėsi.

Laiškas rašytas asmens, kuris pats viską yra pergyvenęs. Jis pradeda nuo savo ukio:

Pas mus buvo gerai pastatytas gyvulių ir pieno ukis. Aš dar uždirbdavau pieninėje kaip nugriebimo punkto vedėjas. Pas mus buvo ant kiemo pieninė—grietinės nugriebimo punktas. Atrodė, kad jau pradėjome gyventi. Bet atėjo 1939 metai. Atėjo rusų igulos. Iš karto manėme, kad bus taip kaip susitarė. Bet kada atvažiavo tukstanciniai tankai ir kada Smetona pabėgo, tada jau pasirodė, kad padėtis pasikeis. Susidarė nauja vyriausybė. Turiau prisipažinti, jog tada galvoju, kad jau bus bent karta tvarka, bent karta demokratija. Daug kas sakė, kad "blogiau gal tikrai nebus." Gėda yra taip sakyti. Bet nusibodo tie visi vadų garbinimai. Nenorėčiau dar kartą gyventi prie tokių vadų. Gal tai buvo karta bendra ekonominė ir politinė padėtis, bet nenusidėsiu pasakęs, kad ir patys buvome kalti. Tai, kas labai nesistebiu, kad dalis lietuvių patikėjo raudoniesiems. Bet per vienus metus visi pamatė, kad ne į tokį vėžimą įsėdo. Ir dalis, kuri dar galėjo grįžti—grįžo prie lietuvių kamieno. Paminėsiu sąvųjų padarytas skriaudas ir dirbo dėl Lietuvos. Visi pajuto, kad visa, kas lietuviška—tai šventa. Bažnyčios buvo pilnos žmonių. Nes tik tenai dar žmogus galėjo jaustis saugus. Atsirado "buožės", "buržuai", "kapitalistai", "išnaudotojai" ir tt. Aš pats buvau pravarčiuojamas "buožė". Ir buvau apkrautas tokiom duoklėm, kurių atiduoti galimybės nebuvo. Buvo aišku, ko siekiama. Tada išvykau iš ukio, baigiau zootechnikų (kontrol-asistentų) kursų ir dirbau kitam apskrityje, kaip kontrol-asistentas.

Visi tikėjome, kad bus karas, kad greit viskas baigsis ir busime tikrai jau vėl karta laisvi. Visais būdais stengėmės kaip nors dar išlikti. Pirkom turgedus po 60 rublių ir atidavėme kaip duoklę po 4 rublius. Svarbu buvo kaip nors dar išvėrti. Nes kas duokles neatiduodavo, tai tokiam "sabotažnikui" vie-

ta ten, kur baltos meškos gyvena. Artėjo pabaiga birželio mėnesio (1941 m.). Buvau Alytuje paskutinių mėnesių dieną. Vaizdas baisus. Jokio vyro. Moterys ir vaikai išsigandę. Visam miestui būrime tik mes du vyrai (aš ir draugas). Movėme kuo greičiau namo. Mieste daugybė NKVD-istų ir katiušų.

Tai buvo vėžimo į Sibirą dienos... Ir vokiečių karas... Išlindo žmonės iš rūgių ir jau galvojo, kad laisvė... Na, kaip gi ne?—Iš Kau-

no radio stoties kalba lieviškai, Lietuvos himnas, Lietuvos laikinoji vyriausybė ir tt.

Bet po savaitės nutilo himnas. Laikinosi vyriausybės nariai sumiti. Išvežti į Vokietiją. Vėliau sužinojome, kad į koncentracijos lagerį, kuriame dalis jų ir žuvo.

Na, ir pamatėme su kuo turime reikalą. Greičiau pažinome kaip raudonuosius. Tada kova prasidėjo prieš rauduosius. Žinoma, ne ginklu, nes už vieną vokiečių sušaudydavo 100 lietuvių. Alytuje 1941 m. lapkr. 23d. sušaudė už 1 vokiečių 360 višai nekaltų žmonių. Vokiečiai nušovė žydus Maršakas. Tada sabotavome kiekvieną nacių potvarkį. Kiek galėdami stengėmės neduoti pylių kariuomenei. Į jokią mobilizaciją, jokių batalijonų nei gražiuojau nei grąšinimais jie lietuvių privilioti negalėjo. Mes ne kentėme rudųjų—rudieji mus.

Tada prasidėjo žmonių medžioklės. Rudieji suorganizavo iš rusų belaisvių taip vadinamus "ukrainiečių" būrius ir važiuodavo mašinomis, apsupdavo kitus, bažnyčias, namus, kaimus ir verbavo "savanorius" į Vokietiją daryti ir net kariuomenė. Aš pats su broliu miegodavome laukuose su pištalietais rankose. Nes rudieji su savo sėbrais "ukrainiečiais" sugautus vyrus mušdavo, kartais net iki mirties. Panemuninkuose per medžioklę net du nušovė. Tai, buvau nusprendęs gyvas nepasiduoti rudiesiems ir rankas. Bet... dabar net 3 metus buvau ir esu priverstas būti ten, kur nei pagalvoti negalvoju. Net ašaros byra, pagalvoju, kad aš pabučiavau savo žemę parkritę, bėgdamas iš namų. Ir dabar matau verkiantį dėdę Kazį. Jo žodžiai tebeskamba mano ausyse: "Vaikai, aš jus daugiau nematysiu"... Ir dabar, ne iš savo kaltės, gal

neteks visai tos brangios žemės matyti.

Mano žmona buvo mokytoja Lietuvoje. Nespėjo atsisveikinti net savo motiną. Ir dabar čia yra vienu viena iš savo giminių.

Atrodė, kad viskas baigsis ir jau turėtų būti tvarka. Buvo skelbiami visokie čarteriai ir laisvės: Laisvė nuo baimės, nuo bado ir tt. Bet su 50 gramų riebalų savaitėje neilgai galima ir laisvėje keliauti. Todėl mano žmona guli jau 3 mėnesiai sanatorijoje. Plaučiuose dėmė. Doktorai sako, kad dar gerai, kad greit apsižiūrėjome, tai dar pasveiks. Dabar jau dietą gauna.

Tai ve, bendrai apie mūsų gyvenimą. Mes esame nuvertinti tiek, kad abejoju ar laiko mus žmonėmis. Ir bendrai, jei dar 2 metai šitokio gyvenimo, tai mes emigruosime į džiovininkų sanatorijas arba pas Abraomą. Ir tik nedidelė dalis bus laimingųjų, kurie pasieks kitus kraštus. Ir tik tuo būdu galima išgelbėti tą lengvą kuną. Nes dvasia mes esame jau ne tie, kokie buvome anksčiau.

Gal aš rašau per daug. Mums politikuoti (kaip D. P.) uždrausta. Ir gali net laiškas neateiti pas jus. Bet mes ilgiau jau tylėti negalime. Mes nieko daugiau nebijome. Nieko daugiau nebūrime nustoti. Iki dabar dar turėjome gyvybės, bet baigsis ir tas su laiku. Per eis per "screeningą" tik kaulai. Taip mūsų likimas yra žiaurus, ir tik todėl, kad mylime savo kraštą. (Parašas)

TREMTINIAI DEKOJA UŽ "KELEIVĮ."

Gerbiamoji "Keleivio" Redakcija, širdingai dėkoju už nuolat mian siuntinėjamą "Keleivį".

Skurdžioje tremtyje susidėjo taip aplinkybės, kad pažangioji ir demokratinė lietuvių visuomenė iki šiol neturi savo žmoniško laikraščio. Tenka naudotis kitų srovių leidžiamais laikraščiais, o tai nėra malonu ir visais požiūriais priimtina.

Susidaro demokratinė tremtinių masė labai neturimi būklė be savojo ir tikrai idėjinio laikraščio. Rotarinė spauda jokių būdu negali šitos spragos pašalinti. Todėl, suprasite koks malonumas yra gauti "Keleivį", nors ir po mėnesio jas išėjus. "Keleivis" ir kiti pažangieji Amerikos lietuvių laikraščiai bent dalinai patenkina skaitančią liberalinę ir socialistinę lietuvių-tremtinių visuomenę, ir yra visuomet labai ir labai laukiami. Dar kartą nuosirdžiai ačiū!

Reiškiu tikrą pagarbą,

Jurgis Kilna.

Vokietija, 1948. 5. 12 d.

"KELEIVIS" 636 Broadway, So. Boston 27, Mass.

NAUJAS LIUDYNINKAS



Leo Pressman, buvęs C. I. O. unijų teisių patarėjas, dabar veiklus Wallace partijos agitatorius, buvo pašauktas liudyti į kongreso komisiją apie jo priklausymą prie komunistų partijos šnipų tinklo. L. Pressman nieko nepasakė komisijai ir atsisakė prisipažinti, ar jis yra komunistas ar ne.

KOMUNISTAI UŽ ILGESNĖ DARBO SAVAITĘ.

Čekoslovakijos komunistų vadovaujama Darbo Sąjunga pradėjo agituoti, kad reikia įvesti "sveiką šešių dienų darbo savaitę." Iki šiol Čekoslovakijoje darbininkai dirbdavo tik 5 dienas savaitę. Komunistai aiškina, kad tai buvusi "kapitalistų gudrybė" darbininkams išnaudoti. Kapitalistams valstybės labas nerūpėjęs; jie žiūrėję tik asmeninės naudos. Dabar gi valstybė valdą darbininkai: jiems rūpi jos labas ir todėl reikia dirbti ilgesnes valandas.

Tai ve, kad komunistai mulkina ir išnaudoja darbininkus.

VIENTAS VAIKAS NUSOVĖ KITĄ.

Lancaster, Pa. — Shenbergerių šeimynoj čia buvo liudnas atsitikimas. Tėvams nesant namie, vaikai pasiėmė šautuvą ir išėjo į kiemą žaisti "karą." Vieniolikos metų vaikas rado dvi gilzes ir įsijėdė jas į šautuvą. Bežadįjant, pasigirdo šūvis ir 7 metų vaikas krito ant vietos negyvas. Šūvis pataikė jam tiesiai krutiniui, arti širdies.

KAIP TAPTI PILIEČIU?

Dar turime knygučių, "Kaip Tapti Suvienytų Valstijų Piliečiu?", kur yra aiškiai išguldyti pilietybės įstatymai su reikalingais klausimais ir atsakymais. Kaina 25 centai. Kreiptis į

"KELEIVIS" 636 Broadway, So. Boston 27, Mass.

Angliškai - Lietuviškas Žodynas

Dručiai apdarytas juodais aparais su aukso raidėmis, 400 puslapių turinio nuo A iki Z, parankaus 4" x 5 1/2" formato, kaina \$3.00.

Žodynas išleistas Europoje, jo autorius yra A. Herblitas. Galima gauti "Keleivio" knygyne.

KELEIVIS 636 Broadway, So. Boston 27, Mass.

SUSIVENIJIMAS LIETUVIŲ AMERIKOJE

Didžiausia ir Turtiniausia Lietuvių Organizacija Pasaulyje

TURTAS SIEKIA VIRŠ \$2,500,000.00.

Savo nariams ligoje pašalpų ir pomirtinių apdraudų yra išmokėjęs arti \$5,000,000.00.

Susivienijimo kuopos randasi visuose didesniuose miestuose Amerikoje ir Kanadoje.

Kiekvienas lietuvis gali apsidrausti nuo \$100.00 iki \$5,000.00.

Ligoje pašalpa savaitėje \$9.00 ir \$12.00.

Dabar vedamas Susivienijimo 60 metų Jubiliejinis Vajus. Įstojimo nereikia mokėti. Doktorai už egzaminavimą apmoka Susivienijimas.

Tapk Susivienijimo nariu ir prirašyk savo šeimos narius. Kreipkis pas vietinę kuopą arba į Centrą adresuodamas:

LITHUANIAN ALLIANCE OF AMERICA 307 W. 30th St., New York 1, N. Y.

MOTERŲ SKYRIUS

ŠI SKYRIŲ TVARKO
M. MICHELSONIENE

LAIŠKAS TAI, KURIĄ PALIKAU PRIEŠ TREJUS METUS.

Gal Tu jau pajėgei užmiršti mane?... Gal su ašara meni tą, kuris paliko Tavę vargo našta svetimųjų priepaudoje nešti... Palikau Tave, o dabar bejėgis klajunu kelyje esu. Kiekvienas žingsnis sako, kad aš ne Tavuos laukuos. Kiekvienas lytėjimas — ne Tave pajusti. Ir kai išgirsi mano ilgęsi, kuriuos aš dabar sergu, pajusi, kad aš su ašara išsirdies Tau rašau.

Jau treji metai keliauju treminio lazda baksnodamas nedėkingą svetimųjų žemę. Čia auga javai — jie mano alkio neatims; teka upeliai ir veržiasi šalti šaltiniai — jie tik troškulį sužadina. Vingiuojasi keliai ir kryžkeliai — jais man keliauti, keliauti tolyn nuo Tavęs.

Treji metai dar neišplėšė Tavo vardo. Jis stipriai įaugo į mane ir menu jį dienų keliuos. Tavo žemė — relikviija man. Tau meldžiuos, kai saulė žemę siekia; Tavęs tik vienos tepraušo palengvinti mano benamio kelią, kuris veda tolyn nuo Tavęs. Nors aš juo keliauju, bet kiekvieną dieną ir nakty aš esu pas Tave. Esu širvėnos pakrantėse, kur mano piemenuko ragas skardai žemuos jos skardžiuos. Aš juntu Tave savy ir mano kraujuje sruvena Tavo žemės dulkės.

Prieš trejus metus iškeiliau. Palikau Tave vargū. Žydėjo laukai ir sodai, o aš gėriau Tavo kvapą pilna krutine ir nejutau, kad Tu alsuoji manim, kad mano prakaitas Tavo troškulį malšina. Aš nejutau nieko daugiau, išskyrus tą gaivališką norą, tą aistrą gyveniti. O juk Tu irgi troškai laisvės, gal daugiau negu aš. Taip, Tu troškai laisvės, ir aš to norėjau Tau, nes jei Tu laisva — aš nesu benamis. Bet man buvo lemta, lyg pikto katino išbaitytam paukščiui, pakelti sparnus iš lizdo. Su Tavim dar liko vienas, kitas sunas ar dukra, nors gal kartais ir nedėkingi, vieną vargą vargt kartu. Gal

KIAUŠINIUS KEPA



Amerikoje praeitą savaitę buvo taip karšta, kad žmonės žadėjo ant saidvokų kiaušinius kepti. Ar kas kepė kiaušinius ant saidvokų, mes nežinome, bet šita panelė, orlaivių patarnautoja Loretta Oulet, tikrai kepė kiaušinį ant vieno orlaivio sparno, LaGuardia orlaivių lauke, New Yorke.

šandien Tu verki daugiau likusiojo vaiko nuskriausta, negu nuo mano padarytos žaizdos. Bet Tavyje užgis greičiau tos žaizdos, negu mano širdyje nostalgija užges. Tavo žaizdas dienos mažina, o manyje rėžia vis gilesnį rėžį. Jau mano ilgęsis širvėna teka; jaučiu, jis liesis iki Vilijos ar Nemuno vagos.

Gal Tu kaltini mane, kad jaunystėj Tavo kraują gėres, aš neatsilyginsiu. Aš jaučiuos kaltas ir prižaduo sugrįžti, kad savo prakaitu ir krauju Tavo troškulį malšinsiu. Taip, aš sugrįšiu, bet Tu nežinai, kada turėsi manęs laukti. Nežinai Tu, nežinai ir aš.

Pasiilgo mano akys Tavų laukų, ištroškau Tavo dukrų išpuosų darželių kvapo, pajutau troškulį, nenumalšinamą troškulį Tavo šaltinių vandens. Ir einu per pasaulį sulinkęs, nes mano lazda per daug sudilo. Numest ją — numest viską, kas Tave dar mena. Ji — Tavo palaukės uosis šaka. Ji veda mane ir kartu palydi, o aš keliaudamas nerandu to, ko ieškau, ką praradau prieš trejus metus išeidamas. Dabar esu alkanas — pakelės grudas ne man skirtas. Esu ištroškęs — upelis mano troškulio neskandina. Esu be galo pavargęs — keliai taip toli nuvedė mane nuo Tavęs, o tu kelių galus ir manus namus prie jų horizontaliai dengia.

Prieš trejus metus Tu girdėjai mano priešaišką sugrįžti. Tu laukėi. Aš jutau Tavo laukimą sveturi ir niekur negalėjau nuo jo pasislėpti. Taip, Tu laukėi, o aš negalėjau sugrįžti. Nerumamas drasko mane, mano širdį ir visur girdžiu elgetos benamio elegiją ir prakiekimą. Esu aš keikiamas ir ujamamas tu, kurie šią žemę nuosava laiko. Aš pernešu viską, nes tie keliai išmokio mane nešti ir alkį, ir troškulį, ir pagiežą, ir kerštą, lyg namus ir tėviškę širdį. Jis auga, gręsta ir kada nors išsilies.

Pas Tave jaučiu ramumą. Pas Tave aš nuskriaustas paguoda rasdavau. O kur aš rasiu ją dabar? Esu be teisių ir mane gali skriausti, pirkti ir parduoti, o aš turiu tylėti. Tu likai toli ir mano skundas Taves nepasieks. O jei taip — Tu tik širdy mane suprasi ir atjausi, nes Tavo likimą suprantu lygiai taip, kaip ir Tu maną. Aš treminio dalią nešu, Tave priepaudoje letena spaudžia. Ir Tu, ir aš svetimųjų rankose. Jie Tavo skundo suprast nenori, o kas suprast maną? Pasakyk man, mano gyvenimo Viltis — Lietuva, kada vėl galėsiu Tave apkabinęs nubraukti džiaugsmo ašarą ir Tavo pievą, kaip prieš trejus metus išeinant skausmo ašarą braukiau.

A. Savas.

Copenhagen,
1947. 7. 20.

Kiek kainuoja pagaminti filmą?

Imant bendrai, vidutinė filmos pagaminimo kaina Amerikoje šandien yra apie \$1,040,000. Prieš karą buvo apie \$360,000.

"Keleivyje" naudinga yra daryti visokių biznio skelbimus ir pajiekojimus.

ROOSEVELTO AINIS PARALIZIAUS AUKA.



Prezidento F. D. Roosevelt dukters, Mrs. Boettiger sunus "Buzzy", dabar jau 18 metų vaikas, susirgo vaikų paraližiu, ta pačia liga, kuria kada tai sirgo ir miręs prezidentas F. D. Roosevelt. Paveiksle matyti Buzzy nuotrauka Balsuosiuose Rumuose Washingtono su savo seneliu, velioniu prezidentu Rooseveltu.

POEMA APIE MERGELĘ JURĄ.

Jura buvo labai graži Žemaičių mergelė. Niekados ji netikėjo rasti sau bernelį. Vieną kartą vakarušoj, kur Juratė buvo. Nežinomas gražus svetys kažkaip ten pakliuvo. Pašokinęs gražią Jurą jis greitai išnyko. Jura pyko, kad jos meilė buvo tik už dėką. Antrą kartą ji pamatė tą patį svetelį. Tą malonų bernuželį, vaikščiojant pievelėj. Greit atbėgo jos svetelis, meliiai apkabino, Pasisakė kad ją myli, pabučiuot mėgino. Bet Juratė jam atsakė, tėvų reik paklausti. Ar pavels mums mylėtis, nes gal dar nubausti. Jura tėvelių paklausė, ar gal ji tekėti. Tą nežinomą bernelį iš širdies mylėti? Tuoj susiraukė tetušis, pakrutino ustus, Motinėlis linksmas veidas pasidarė rusus: "Dukružele, už to eisi, kurį mes paskyrėm. Ką tu myli, neturtingas; jau mes tą išstėm. Žinai kaimo tu tą senį, kurs daug turty turi. Kitų mergų jis neieško, tik į tave žiuri. Jura akeles nuleido, visa sudrebėjo! Pirmą kartą tokius žodžius iš tėvų girdėjo. Jurai vestuvės jau rengė, alus padarytas. Su seneliu-kaimynėliu vardas užsakytas. Prieš vestuves gražų rytą Juratės nerado; Tetušelis nusiminęs tik dabar suprato. Pas kaimynus ir gimines, visur jos įjėškojo; Žvejai kuną upėj rado, tada sužinojo. Pedas rado, kad eidama nuo liepto nupuolė. Šaltam upės vandenely sau atrado guolį. Nuo to laiko ir tą upę Jura vis vadina. Kad gruzolė dėl bernelio čia nusiskandino. Gailiai verkė tetušelis mylimos dukrelės. Su jais kartu graužėsi verkė ir jaunas bernelis. Vakaraus, kai saulė leidžias, ant dangaus pašvaistė; Tenai vaikšto baltais rubais merguželė skaisti. Tai Juratė įjėško savo nymulėto. Iš senovės pasakelių ši daina sudėta. Prisiuntė, Barbora Gurskienė.

APIE VALGIUS.

Kaip rauginti bei pikeliuoti žiemai daržoves.

Vasara jau biagiarsi ir tuoj bus laikas rauginti bei pikeliuoti žiemai agurkus, kopūstus, tometes ir kitas daržoves. Tarp raugintų ir pikeliuotų daržovių yra trypūtis skirtumo. Mes rauginam jas natūraliu būdu, kuomet šarmas rauginimui daromas iš vandens ir druskos. Bet kuomet šarmas daromas iš uksuso, tai tuomet daržovės buna pikeliuojamos.

Indai pikeliams reikia vartoti stikliniai. Moliniai palivuoti puodai netinka, nes cheminis acto veikimas į palyvą dažnai pagamina kenksmingų sveikatai substancijų.

Stiklinis indas pridėdamas daržovėm iki viršaus, paskui užpilamas šarmas, kad daržovės apsemty; indas aklinau uždaromas ir statomas tamsion, vėšion vieton.

I šarmą galima įdėti truputį aluno (angliškai: alum). Nuo to pikeliai pasidaro tvirtesni ir trapesni.

Pipirus, gvazdikus ir kitokius prieskonius geriausia yra vartoti čielus, nemaltus. Jeigu čielų negalima gauti ir tenka vartoti maltus, tai juos reikia su-

rišti į švarią skepečiukę. Pikeliuojant tometes, patartina įdėti į stiklą šmokiuką krieny. Tometes daug geriau laikysis.

Padazas salada.

Saladomis (angliškai: salads) vadinami visokie lengvi valgiai iš vaisių, daržovių ir grūdų. Juos valgo arba prie mėsos, arba atskirai, kaip kas nori. Jie visada buna uždaryti kokių nors sūsu ar padažu. Čia paduosime porą tokių padažų.

Padazas iš raugintos smetonos.

½ šaukštuko sausos mustardos.
½ šaukštuko druskos.
2 šaukštai cukraus.
Keli grūdėliai cayenne pipirų.
1 puodelis smetonos.
Šaukštas uksuso arba lemono sulties.

Sumaišyk visus prieskonius su smetona, ant galo įpilk uksusą ir vėl gerai išmaišyk. Pastatyk į šaldytuvą iki reikės vartoti.

Padazas iš mėlynojo surio.

1 skliautėle česnako.
½ šaukštuko druskos.
½ šaukštuko paprikos.
4 šaukštai Cili soso.
1 šaukštas lemono sulties.
½ puodelio alyvos.

puodelio sutrupinto mėlynojo surio.

Ištrink didelio stiklo vidų česnaku. Į tą stiklą sudėk druską, papriką, Cili sosą ir lemono sultį. Gerai išmaišyk. Supilk alyvą, stiklą uždaryk ir gerai sukratyk. Prieš pat vartojant, sudėk smulkiai sutrupintą mėlynąjį surį.

Šis padažas labai garsus ir gerai tinka visoms saldoms iš žalių daiktų bei daržovių.

Nuo vėžio daugiau miršta moterų.

Statistika parodo, kad iš kiekvieno šimto mirėjų nuo vėžio ligos, 40 buna vyrų, o 60 moterų.

\$80,000,000.00.

Yra apskaičiuota, kad per metus Amerikoje moterys "nukniaukia" iš krautuvių \$80,000,000.00 vertės visokių daiktų.

Tikslī Pasiaba

Man labai patiko Luskienės tikslī pastaba, "Tamsūs pasekėjai." Ji sako, kad komunistus remia tie, kas neskaito arba nemoka skaityti, ypač iš moterų. Yra tokių ir vyrų, tik gal mažiau.

Perskaitęs tą rašinėlį, ėmiau galvoj minėti kelias pažįstamas katalikes, parapijones; jos kas šventę lanko bažnyčia, bet lanko ir komunistų parengimus. Paklaustos, kodėl komunistus remia, atsako vaikiškai: "Mes ne komunistės, tik nuvykstam į komunistų parengimus pažįstamų pamatyt, pasotk." Tos moterys, tiesa, neskaito laikraščių, užtat neišmano, kad lankydamos tautos priešus, stalinbernius, remia juos, ar bent jų minia daugina. Stalinberniai daro iš to išvadą, kad "žiurėkite, kiek pas mus žmonių buvo, — dusyk daugiau, negu kitų srovių parengimuose!"

Stalinberniai moka neišmanėlius gaudyti; jie rengia gužines patogiose, kiekvienam pasiekiamose vietose; arba pasamdo iki daržo nemokamus vežimus; kur įžanga apmokama, jie įleidžia pigiau negu kitos srovės. Ir patiekia muzikos norintiems šokti įprastus, tautinius šokius. Šitokių pataikavimų jie laimi nemaža pasekėjų.

Jeigu tokie lengvatikiai dar prisiskaito komunistų literatūros apie "laisvę" Sovietų vergijoj, tai su jais pasidaro sunku ir susikalbėti.

Anis Rukas.

UŽDARO DIRBTUVĖ



Miss Vivien Kellems, Naurgatuok, Conn., vienos dirbtuvės savininkė, gavo teisimą įsakymą arba uždaryti savo dirbtuvę iki gruodžio mėnesio, arba mokėti \$5,000 pabaudos. Miss V. Kellems vedė ilgą bylą su miestu dėl savo dirbtuvės iškelimo, ji nenorėjo klausyti miesto "zoning komisijos įsakymo."

'Keleivio' Knygos

TIKRA TEISYBĖ APIE SOVIETŲ RUSIJĄ

Arba komunistų diktatura faktų šviesoje. Visi nori žinoti apie Rusiją. Visiems kyla klausimas kodėl Rusija nesusiaria su kitomis valstybėmis ir kodėl Rusija nenori išleisti iš kitų žmonių pasiturėti kaip ji tvarkosi? Ar yra Rusijoj laisvė, ar yra demokratija, kokie darbininkų uždabariai ir ar gali darbininkai iš ją pragyventi? Dabar rusai sako kad Lietuva buk tai yra Rusijos dalis. Rusai dabar Lietuvos valdo, tai kas yra tiesa apie Rusiją, tai yra tiesa apie dabartinę Lietuvos padėtį. Kodėl Lietuvos ateitis gali būti? Atsakymas į šiuos klausimus galėsi gauti nusipirkęs naują išleistą knygą. 98 puslapių didumo. Kaina 50 centų.

DELKO REIKIA ŽMOGUI GERT IR VALGYT?

Valgyt ir gert reikia dėl to, kad norisi, atšaus nepagalvojus žmogus. Bet dėl ko gi norisi? Dėl ko be valgio žmogus silpsta? Ir dėl ko vienas maistas duoda daugiau spėkų, kitas mažiau? Delko žmogui reikia cukraus, druskos, kitių maisto dalykų? Kodėl jam reikia riebalų? Šiuos klausimus suprasi tikrai iš šios knygos. Parasė Dr. G-mus. Jos kaina tik 15c.

KURGI VISA TAI NYKSTA?

Kur nyksta visi tie lobiai, kuriuos žmonės kuria per amžius? Ši intriguojanti politiška-ekonomiška klausima aiškina garsusis Vokietijos socialdemokratų teoretikas Karl Kautsky. Kaina 10c

KUNIGŲ CELIBATAS

Si knygelė parodo, kodėl Romos popiežiaus kungai nespaciuoja. Čia išaiškinta visa jų bepatystės istorija, jos pasekmės ir doriskas dviasikijos nupuilimas. Šią knygą turėtų perskaityti kiekvienas vyras, tėvas ir jaunaitis, kurie gedžia, kad jų moteris duos vyrui namų dalykų, papulčių ir tokių kunigų globa. Parasė kun. Geo. Townsend Fox, D. D. sulietuvino Ferdinand de Samogitia. Kaina 25c

MATERIALISTISKAS ISTORIJOS SUPRATIMAS

Si knygelė aiškina proletariato filosofijos mokslą. Jei nori žinoti, kas gimdo pasaulyje įvairiausius nuotikius, tai perskaityk šią knygelę. Kalba labai lengva. Knyga protaunantiems darbininkams neapkauojama. Kaina 25c

ZEMAITES RASTAI

Ar žinote, kad Zemaitė buvo viena žymiausių lietuvių rasytojų? Ar žinote, kad ji buvo paprasčiausias moteris, mažai mokslo išėjusi, gyvenimo ukyje ir augino vaikus, kaip tūkstančiai ir milijonai kitų moterų. O paskui ji ėmė apysakas rašyti. Jos apysakos yra tikras gyvenimas, kurį tūkstančiai žmonių gyvena, bet Zemaitė pastebėjo daug dalykų, kurių kiti nepastebėjo, ir gražiai juos aprašė. Zemaitė yra daug raštų parsišusi Lietuvoje ir Amerikoje. "Keleivis" parduoda jos raštus parasytus Amerikoje, kada ji čia lankėsi laike pirmojo pasaulinio karo. Tuose raštuose ji gražiai aprašo, gražiai pajaukia ir gražiai pagiria mūsų gyvenimo būdą ir mūsų papročius. Knygoje yra paveikslas su garsios rasytojos parašu, taipgi paveikslai vaizgu prieglaudų kurias Zemaitė prižiūrėjo. Yra taipgi paveikslas Zemaitės kartu su Andriumi Bulota ir Al. Bulotiene. Bulotos žiauriai nužudė vokiečiai laike šito karo. Tai didelė knygą, 128 puslapių, su garsiais rasta ir retais paveikslais. Kaina 50c

PAPARCIO ŽIEDAS

Ir keturias kitas apysakas: (1) Neuzsitikintis Vyra; (2) Zydinti Gria; (3) Klaida; (4) Korekta. Jose nurodoma, kaip žmonės paikai tiki į visokius prietarus, burtus ir tt. 15c

ANGLISKAI-LIETUVISKAS ŽODYNAS

Dadnas nori pasizūreiti, kaip tas ar kitas žodis lietuviškai vadinasi. Mes kasdien girdime daug angliškų žodžių, bet dažnai nežinome, kaip tikrai jie lietuviškai vadinasi. Tame reikalui yra reikalingas geras žodynas. Taipgi kas turi giminių Europoje ir nori jiems pagelbėti angliškai išmokyti, tai geriausiai jiems padės šis žodynas. 400 puslapių knyga, su ištarimų nurodymais. \$3.00

KUR MUSŲ BOCIAI GYVENO?

Biblia sako, kad pirmotiniai žmonės gyveno Rojauje. Bet mokslas Rojų visai atmeta. Mokslas mano, kad žmonijos lopsinė buvo siaurėje. Ir si knyga parodo, kodėl tai manoma. Labai įdomus ir pamokantis skaitymas. Kaina 25c

MONOLOGAI IR DEKLAMACIJOS

Šioje knygoje telpa daugybė naujų, labai gražių ir juokingų monologų ir deklamacijų. Visokios temos: darbininkiškos, revoliucionieriškos, tautiškos, humoristiškos ir laisvamaniškos. Visos skambios, visos geros. Tinka visokiems apvaikiojimams, baliams, koncertams ir t.t. Antra pagerinta laika. Kaina 25c

DŽIAN BAMBOS SPYCIAI

Ir kitos fėnės. Daugiau juoku, negu Amerikoje mumsauno. Šioje knygoje telpa net 72 "Džian Bambos spyciai", eilės, pasikabėjimai, humoristiški straipsniukai ir juokai. Antra pagerinta laika. Kaina 25c

SOCIALIZMO TEORIJA

Šis veikalas trumpais ir aiškiais faktais parodo, kaip iki šiol keitėsi draugijos formos, ir kodėl turės būti pakeistas kapitalizmas. Kaina 25c

NIHILISTAI

Tragedija trijuose aktuose. Veikalas persto nuzudymų caro Aleksandro II. Labai puikus ir nesunkiai scenoj perstatomas veikalas. Iš viso reikalaujamas 28 ypatos. 25c

AR ROMOS POPIEZIUS YRA KRISTAUS VIETININKAS?

Parasė kun. M. Valadka. Knyga drasti kritikuoja Romos Katalikų bažnyčios autoritetą ir faktais parodo, kad jis nėra joks Kristaus vietininkas. 224 pusl. Kaina \$1.25

KOKIUS DIEVUS ŽMONĖS GARBINO SENOVĖJE?

Visokiuose kraštuose žmonės garbino įvairius dievus. Dievų garbinimas ketėsi. Kodėl? Kokius dievus garbino mūsų bocijai? Kokias žinyčias jie buvo įsteigę? Kodėl žmonės priejo krikščionybės gadyne? Visus tuos klausimus galėsi atsakyti pasiskaitęs šią knygą. Tai didelio formato, 271 puslapio knyga. \$1.00

SIELOS BALSAS

Gražios eilės ir dainos. Čia yra sudėtos įvairios lietuviškos dainos apie mūsų tautą, apie šeimyną ir apie darbą. Toji knyga palinksimins jūsų laisvas nuo darbo valandas. Didelio formato, 222 puslapių knyga, kurioje yra daug visokių eilių ir dainų. Kaina \$1.00

SAPNININKAS

Didysis Lietuviškas Sapnininkas su Salomono galva. Išaiškinti visokie sapnai visokiems 222 puslapių knyga, 300 puslapių knyga. Kaina ... \$1.00

JUOZAS STALINAS

Arba, kaip Kaukazo Razbaininkas pasidarė Rusijos diktatorium. Kaip jis įgijo valdžią ir pašalino savo buvusius draugus. Labai įdomi knyga. Kaina 25c

KODEL AŠ NETIKIU Į DIEVĄ?

Laisvamaniškas aš pasako, kodėl jis negali tikėti. Pilna argumentu, kuri nesumus joks jėzuitas. 20c

LIETUVIŲ KALBOS GRAMATIKA

Pritaikyta Amerikos lietuviams. Daug kas iš lietuviško jaunimo nori tinkamai išmokyti savo tėvų kalbą, o senimas irgi dažnai nori pagilinti savo rastišką lietuvių kalbą. Šita gramatika yra tinkama visiems, kas nori gerai lietuvių kalbą išmokyti. Didelė knyga, 144 pusl. Kaina tik \$1.00

LYTISKOS LIGOS

Ir kaip nuo jų apsaugoti. Parasė Dr. F. Matulaitis. Antra, peržiūrėta ir papildyta laida. Kaina 25c

TAVO KELIAS Į SOCIALIZMĄ.

parasė L. Blumas. Trumpas ir aiškus socializmo aiškinimas. 25c.

Kaip senovės žmonės persistatydavo žemę?

Labai įdomus senovės filosofų daideidmai apie žemės išvaizdą. Pagal daugelį autorių parašė Iksas. Antra knygetės dalis yra "Iksas". Mokslas, arba kaip Atsirado Kalbos. Parasė Z. Aleksa. Kaina 10c

SOCIALIZMAS IR RELIGIJA

Labai įdomi knygetė šiuo svarbiu klausimu. Ją turėtų perskaityti kiekvienas katalikas ir socialistas. Parasė E. Vandervelde, vertė Vardunas. Kaina 10c

TABAKAS

Kaip jis žmonėms kenkia. Liaukimės rūk! Pagal A. Apolovą ir daugelį iš gyvenimo patyrimų parašė K. Stukelis. Kaina 25c

"Keleivis," 636 Broadway, So. Boston 27, Mass.

Mamytė Labai Dėkinga

Mamytės gimtadienio proga užrašiau jai "Keleivį." Ji labai dėkinga ir sako: "Gera mano dukrelė, labai gera! Kad visos dukrelės būtų tokios geros ir savo mamytėms užrašytų 'Keleivį.' Aš skaitau naudingus patarimus Moterų Skyriuje, skaitau kitus įdomius straipsnius ir žinias. Man labai patinka 'Keleivis' — ačiū, dukrelė, ačiū..."



Sesės-dukrele, kodėl jums taip nedaryti? Už 3 dolerius "Keleivis" kas savaitę lankys jus mamytės per čielus metus! Jos bus dėkingos, kaip yra dėkinga mano mamytė. Adresuokit taip:

Keleivis

636 E. Broadway, So. Boston 27, Mass.

So. Boston 27, Mass.

Vietinės Žinios

VYRŲ REGISTRACIJA JAU VYKSTA

Šį pirmadienį prasidėjo jaunų vyrų registracija karo tarnybai. Registruojasi visi vyrai nuo 18 iki 25 metų amžiaus. Bostone pirmą registravimosi dieną užsirašė apie 8,000 vyrų, o vėliau, iki rugsėjo 18 dienos, kasdien užsiregistruos mažiau po 5,000 vyrų.

Pirmiausiai registruojasi senesnio amžiaus vyrai, gimę 1922 metais po rugpjūčio 30 d. iki gruodžio 31 d. Šį antradienį ir trečiadienį registruojasi vyrai gimę 1923 metais; Ketvirtadienį ir penktadienį — gimę 1924 metais. Šeštadienį ir antradienį, rugsėjo 7 d. po Darbo šventės, registruojasi gimę 1925 metais; rugsėjo 8 ir 9 dd. vyrai gimę 1926 metais; rugsėjo 10 ir 11 dd. gimę 1927 m.; rugsėjo 13 ir 14 dd. gimę 1928 m.; rugsėjo 15 ir 16 dd. gimę 1929 metais; rugsėjo 17 ir 18 dd. gimę 1930 metais iki rugsėjo 19 d.

Turi registruotis visi, piliečiai ir nepiliečiai, tarnavę kariuomenėje ir netarnavę, vedę ir nevedę.

Bostono mieste registracijos ofisas yra Arlington gatvės ir Columbus ave. kampe, Armory namuose.

Buvo drg. Viltrakis iš Floridos.

Šį pirmadienį mus aplankė drg. C. Viltrakis iš Floridos. Netoli nuo Bostono jis turi savo ūkį, kur gyvena jo šeima, bet jis pats bėga Floridoj, kur turi nuosavus namus. Dabar atvažiuo su Maurušaiciu automobilium į Massachusetts savo šeimos pažūrėti ir atnaujinti "Keleivio" prenumeratą kitiems metams. Po kiek laiko vėl važiuoja Floridon.

Cia daug karščiau, negu Floridoj, sako drg. Viltrakis. Mat, jis pataikė atvažiuoti čionais kaip tik tuo laiku, kuomet pas mus buvo 100 laipsnių karščio. Floridoj tokių kaitrų nėra, sako jisai.

Išsprogę Vasarotojų Laivas-Jachta

Praeitą šeštadienį prie Weymouth išsprogę gazolinio tankas viename poilsio laive ir 12 žmonių buvo sunkiai sužeisti. Trys sužeisti asmenys jau mirė, o 9 dar kankinasi ligoninėse.

HAVERHILLE MIRĖ S. DZINGELEVICIUS

Rugpjūčio 15 d. čia netikėtai mirė Stasys Dzingelevičius, 65 metų amžiaus mūsų kolonijos veikėjas. Tą vakarą jis buvo Ukėsų Gerdemino Kliube ir išėjęs per duris krito ant šaligatvio ir tuoj mirė. Palaidotas lietuvių kapinėse 19 rugpjūčio dieną. Šermenimis rūpinosi likusi našlė Zofija. Laidotu vėse buvo daug žmonių.

Velionis buvo laisvų pažiūrų žmogus ir uolus veikėjas draugijoje. Jis buvo pirminis L. U. G. Kliubo organizatorius ir iki mirties išbuvo jo valdyboje, visuomet rūpinosi jo gerove. Jėgu kuris narys negalėdavo ateiti į susirinkimą užmokėti savo duoklių, tai Dzingelevičius uždėdavo už jį savais pinigais.

Be to, velionis buvo SLA 102 kuopos organizatorius, prigulėjo prie BALF-o skyriaus ir buvo kapinių madažeris. Iš laikraščių geriausia mėgdavo "Keleivį" ir nekęsdavo diktatorių. Buvo gerokai pamokytas, per rusų japonų karą tarnavo Rusijos armijoje puskarininkiu.

Velionis buvo gimęs Čižunų kaime, Valkininkų valsčiuje, Trakų apskrityje, Vilniaus krašte. Amerikon atvyko 1907 metais. 1910 metais čia vedė Zofiją Latkauskaitę ir visą laiką gyveno Haverhillyje, dirbdamas avalinės dirbtuvėse. Turėjo du sūnus, kuriuos išleido į inžinierius; dabar jie jau vedę. Abudu atvažiuo palydėti tėvą į amžiną atilį.

Mūsų kolonija Haverhillyje nedidelė, ir ta nuolatos retėja. Prieš metus laiko mirė M. Matonis, o dabar netekome Dzingelevičiaus. Abudu buvo žymūs veikėjai. Mūsų gyvenime pasidarė didelė spraga, kurią sunku bus užpildyti.

Fr. Verbickas.

Apipilė minkštųjų gėrimų dirbtuvė.

Pereito sekmadienio naktį vagys įsilaužė per sklepo duris į Verner Ginger Ale Bottling firmos dirbtuvę Newton Upperr Falls mieste, suardė seifą ir pavogė \$3,000 pinigų. Be to, išnešė daug čekių ir money orderių, kuriais pasinaudoti, židoma, negalės.

LENKTYNIŲ AUTOMOBILIS PERSIVERTĖ ORE



Tukstančiai stebėtojų Calumet City, Ill., lenktyne matė, kaip vienas lenktynių automobilis staiga persivertė ore ir apsisukęs porą kartų vėl atsistojo "ant kojų". To automobiliaus vairuotojas, C. Beverlin iš Milwaukee, Wis., išliko sveikas ir paveikslė matyti, kaip jis išlipo iš automobiliaus po jo persivertimo ir nužygiavo į minią. Automobilis apsisvertė todėl, kad viena padanga paskutiniame rate staiga sprogo.

Įsilaužė į Kontrimo namus.

Nesant šeimininkams namie, vagys įsilaužė į Broniaus Kontrimo namus, 120 Marine Rd.

Pats B. Kontrimas gyvena antram aukšte, o jo sūnus su šeima apačioje. Nuo čia vagys ir pradėjo savo "darbą". Sugrįžęs iš krautuvės jaunasis Kontrimas rado išvartytus daiktus ir pašaukė policiją. Bet gavo atsakymą, kad vagys jau sugauti. Matyt, kas nors iš kaimynų buvo davęs policijai žinią. Kai policijos vežimas pribuvo, vagys su daiktais jau bėgo per tvorą. Policija šovė. Vienas vagis šokdamas per tvorą nusilaužė koją, antras buvo sučiuptas sveikas, o trečias pabėgė.

Rugpjūčio 27 d. buvo teismas. Vienas vagių yra iš Connecticut valstijos ir yra padaręs apie 30 įsilaužimų Bostono apylinkėse. Teismas liepė ištirti jo protą. Po to jis eis į grand jury. Antras vagis, 16 metų airiukas, patstatytas po \$2,000 kaucija. Jo byla taip pat bus perduota į grand jury.

Pavogti daiktai atimti visi. Tarp jų buvo auksinis žiedas, bakas cigarų, pančėkos, smulkų pinigų, 4 nauji kaklaraiščiai ir tt.

Bronius Kontrimas yra gerai žinomas realteitininkas, konstabelis ir draudimo (insurance) kompanijų agentas.

Mr. Goulston nukalė republikonams šukį.

Goulstono skelbimų firmos prezidentas, Mr. Ernest J. Goulston, nukalė rinkiminei republikonų kampanijai šukį, kurį jie priėmė dideliu entuziazmu. Tas šukis skelbia: "VOTE Dewey and Warren for the Change that Refreshes."

Mr. Goulston visuomet buvo susijęs su tos skelbimų firmos bizniu ir republikonų reikalais. Jisai tvarkė jų kandidatų skelbimus per istisą ketvirtadalį šimtmečio.

Dabartinių laikų Mr. Goulston siuntinėja kortas su savo šukiais žymesniems politikos vadams po visą šalį ir sakosi gaunąs daug laišku, kurie giria jo sukurtą rinkimų obalsį.

Miškam Gresia Gaisrų Pavojus

Maine ir kitose valstijose, kur yra daug miškų, pradėjo kilti girių gaisrai. Dėl kaitrų ir dėl sauso oro gaisrų pavojus yra labai didelis. Maine valstijoje ir Cape Cod giriose jau kilo keletas gaisrų, bet jie buvo sulaikyti. Pavojus yra didelis, kad sausrai nesiliaujant, girios ir vėl pleskės, kaip pernai rudenį, kada Naujosios Anglijos girių gaisrai padarė 15 milijonų dolerių nuostolių. Pirmadienio nakties lietus gaisrų pavojų kiek sumažino.

Ištekėjo Lowellio Ramaneckaitė

Siomis dienomis gerai žinomą Lowellio veikėją, Igną ir Emilijos Ramaneckų dukterį Helena ištekėjo už Cape Cod biznieriaus Smitho. Pokilis išbuvo W. E. Hallėj. Muziką suteikė Jonas Tamulionis iš Nashua, N. H., vestuvinių pokilyj dalyvavo apie 250. Linkiu jaunavedžiams ilgo ir laimingo gyvenimo.

Vestuvninkas.

Rado nevyvą žmogų.

Bostone, Charlesbank Parke, pereitą sekmadienį buvo atrastas ant žolės nevyvas žmogus. Pašaukta policija nuvežė lavoną į miesto lavoninę. Vėliau negyvlį atpažino jo paties tėvas. Pasirodė, kad tai buvo Leo Farrander, 32 metų amžiaus vyras.

Padėka.

Gerbiamam Maikiui ir visai "Keleivio" redakcijai dėkojam už taip rupestingą pasitarnavimą ir suįskiejojamą mums puikių nakvynės Bostone, kai mes tenai laikėmės. Liekame širdingai jums dėkingi. Su pagarba, Mr. Mrs. Ch. Ambrose, Montreal, Canada.

Medicinos pagalba per radiją.

Jurinkinių ligoninės daktarai pereitą savaitę davė per radiją patarimą norvegų laivui vidury Atlanto kas daryti staiga susirgus jurinkinui apendicijui. Tokie patarimo šaukėsi per radiją to laivo kapitonas. Amerikos pakraščių sargyba šitą patarimą perdavė laivui per radiją.

Smith-Corona CLIPPER PORTABLE TYPEWRITER

...makes schoolwork easier...

"Finest precision writing instrument of its kind in the world"

The Smith-Corona Clipper has the same keyboard as big office machines — plus these:

- 5 Big Typing Aids:
- FLOATING SHIFT
- TOUCH SELECTOR
- VARIABLE LINE SPACER
- TYPE BAR SPEED BOOSTER
- PIANO KEY ACTION

\$72.50 PLUS TAXES

...ask about easy "pay as you type" plan

Ketvirtis and Co.

379 West Broadway South Boston, Mass.

Telephone SO 8-4649

Rado Nužudyto Moters Lavoną

Sekmadienį pavakarej policija atrado Weymouth, ant Academy kelio, krumuose nežinomos nužudyto moters lavoną. Moteris dar jauna apie 30 metų amžiaus. Prieš nužudymą moteris buvo išniekinta ir ant jos šlaunų rastos išpauštos dvi raidės "JT". Policija nustatė, kad nužudyta moteris yra Mrs. Helen V. Woods iš So. Bostono, 5 Ellery st. Policija ieško žmogžudžio.

Ilgėdino moterį.

Roxburyje buvo areštuotas tulas Belcher, 28 metų amžiaus vyras. Elizabeth Bevis, 37 metų moteris, sakė, kad jis įsiveržė į jos miegamąjį kambarį ir, grasindamas "aispikiu" kad nerėktų, išžagino ją. Jis patstatytas po \$5,000 kaucija.

Kambarys su Šilima

Apšildomas ir forništuotas kambarys South Boston. Klaus telefonui: Mrs. Audick, SO 8-0455

RADIO PROGRAMA

Lietuvių Radio Korporacijos programa ateinantį nedėdienį iš WORL stoties, 950 kilociklių, tarp 9:30 ir 10:30 ryto bus tokia:

1. Muzika.
2. Dainos.
3. Pasaka apie Magdutę.

Po programos parašykite savo įspūdžius ir nusiųskite juos adresu: WORL Station, Lithuanian Program, 216 Tremont st., Boston, Mass., pranešdami savo įspūdžius, o skelbimus prašome siųsti į 502 East Broadway, So. Boston 27, Mass. Steponas Minkus

REIKALINGAS BUTAS

Kas turi butą nedidelei šeimynai, tegul praneša "Keleivio" ofisui. Butas gali but South Boston, Dorchesterje, Roxburyje ar Jamaica Plain, bet nemažesnis kaip 3 kambariai.

APSIDRAUSK NUO LI-GOS IR NELAIMĖS

Už \$12 per metus gausi ligoję \$25 pašalpos savaitei

Visais insurance reikalais kreipkitės į (nuo35)

BRONIS KONTRIM
598 East Broadway,
So. Boston, Mass.
Tel. SO 8-1761 ir
SO 8-2483

Ar Žinot Kur Ką Gauti!

Mes pranešame, kad turime mūsų krautuvę visokių mašinų išrandavimui, kaip tai Floor Sanders, Wall Paper Removers, Boat Sanders ir kitų. Taipgi turime visokių pentų, varnių, sienoms po-pierių, plumbing, elektros reikmenų. Pristatymas veltui. Kreipkitės

Flood Sq. Hardware Co.

A. J. ALEKNA, Prop.
628 E. Broadway, So. Boston
Tel. SO 8-4148

Expert Watch Repairing 3 to 7 Days Service

Ketvirtis and Co.

Watches - Jewelry - Diamonds
Radios - Electrical Appliances

379 W. Broadway, So. Boston
Tel. SOU 4649

Dr. J. C. Seymour

(LANDIUS)
Lietuvų Gydytojas ir Chirurgas

Vartoja vėliausios konstrukcijos X-RAY Aparatą
Pritaiko Akinius

VALANDOS: nuo 2-4 nuo 7-8

534 BROADWAY,
SO. BOSTON, MASS.

A. J. NAMAKSY

REAL ESTATE & INSURANCE

409 W. Broadway
SOUTH BOSTON, MASS
Office Tel. SO 808-0918

Res. 37 ORIOLE STREET
West Roxbury, Mass.
Tel. Parkway 7-1233 W

DR. D. PILKA

Ofiso Valandos: nuo 2 iki 4
ir nuo 7 iki 8

546 BROADWAY
SO. BOSTON, MASS.
Telefonas: SOUTH Boston 1239

Dr. John Repshis

(REPSIS)
LIETUVIS GYDYTOJAS

Valandos: 2-4 ir 6-8
Nedėliomis ir šventadieniais:
nuo 10 iki 12 ryto

278 HARVARD STREET
kamp. Inman St., arto Central St.
CAMBRIDGE, MASS.

J. L. Pašakarnis

OPTOMETRISTAS

Ofiso valandos:
Nuo 9 ryto iki 7 vakaro
Sėdėdomis:
Nuo 9 ryto iki 12 dienos

447 Broadway
SO. BOSTON, MASS.

DR. G. L. KILLORY

18 Tremont St. Kimbal Building
Kambarys 205

BOSTON. Telf. Lafayette 2871
arba: Somerset 2044-J

SPECIALISTAS KRAUJO, INKSTŲ
IR NERVŲ LIGŲ

Daro Kraujo Patikrinimą
Valandos:
Nuo 9 ryto iki 7 vak. kasdien
Nedėliom, nuo 10 ryto iki 1.

BORIS BEVERAGE CO.

220 E. Street, South Boston
Pristato toniką, vyną ir visokių rusių alų baliams, vestuvėms į namus ir sales. (-)

Savininkai:
Juozas Arlauskas ir
Juozas Skendalis.
Telef.: SOU 8141.

LITHUANIAN FURNITURE CO.

APDRAUSTI PERKRAUSTI
TYTOJAI
(Insured Movers)

Perkraustom
čia pat ir į tolimas vietas.
Saugi priežiūra, kaina prieinama

326 BROADWAY,
SO. BOSTON, MASS.
Tel. SOUth Boston 4618

DIDELIS METINIS

PIKNIKAS!

Rengia Lietuvai Remti Draugijos Centras

Sekmadienį, Rugsėjo-September 12
LAKE CHAUNCY PARKE, WESTBORO, MASS.

Pradžia 1 val. po pietų.

Grieš Dirvelio orkestras. Dainuos "Aušrelės" ir Worcesterio moterų chorai.

Bus gardžių valgių ir gėrimų. Visi lietuviai širdingai kviečiami atsilankyti.

Busai eis iš South Bostono, nuo Lietuvių Piliečių Draugijos svetainės 12:30 val. ir iš Worcesterio nuo Lietuvių Piliečių Kliubo 1 val.